

MKVK - KÖTELEZŐ SZAKMAI TOVÁBBKÉPZÉS 2023 4/1.

Gyakorlati esettanulmányok: ISA 315 (R), ISA 540 (R), valamint az ügyfél informatikai környezetének felmérése

dr. Ladó Judit

Bohus Gabriella

Kissné Fazekas Erika

1

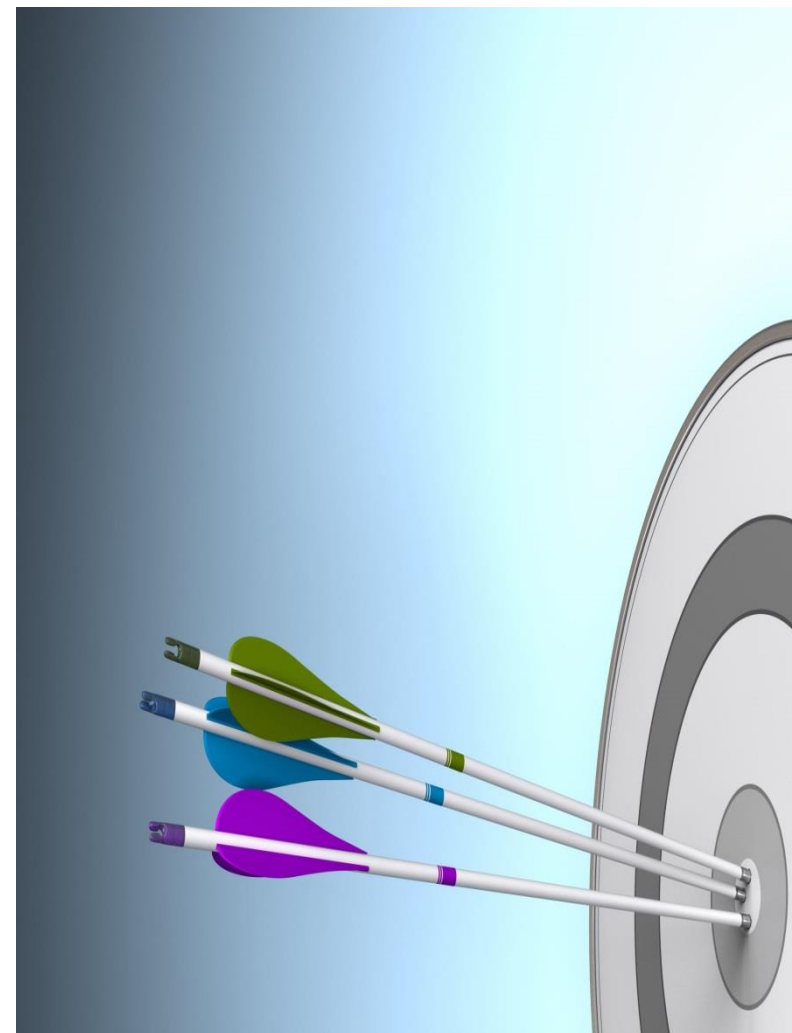
Bevezetés

Az oktatás célja

2022. évben a kötelező továbbképzés anyaga teljes terjedelmében foglalkozott a 315 (2019-ben felülvizsgált) – „A lényeges hibás állítás kockázatainak azonosítása és felmérése” – standarddal, valamint az 540 (felülvizsgált) - „A számviteli becslések és kapcsolódó közzétételek könyvvizsgálata” standarddal, részletesen bemutatva a korábbi 315 és 540 témaszámú standardokhoz képesti változásokat. A könyvvizsgálóktól kapott visszajelzések és saját tapasztalat alapján is, a két standard módosulása és különösen a 315. témaszámú standard nagymértékű kiegészülése számos kérdést vetett fel.

A fentiekre tekintettel ismételten foglalkozunk a 315 (2019-ben felülvizsgált) és az 540 (felülvizsgált) standardokkal, de nem teljes terjedelemben, hanem kiragadva néhány fontosnak ítélt témát. A kiragadott témákkal kapcsolatban röviden áttekintjük az elméletet, és esettanulmány részlettel, esetek végig gondolásával igyekszünk az alkalmazást segíteni.

Fontos annak jelzése, hogy a standardok feldolgozása, a legjobb szándék és szakmai ismeret esetén is tartalmaz szubjektivitást, valamint a bemutatott esettanulmány részlet, illetve az esetek feldolgozása is csak egy lehetősége a könyvvizsgálati megközelítésnek.

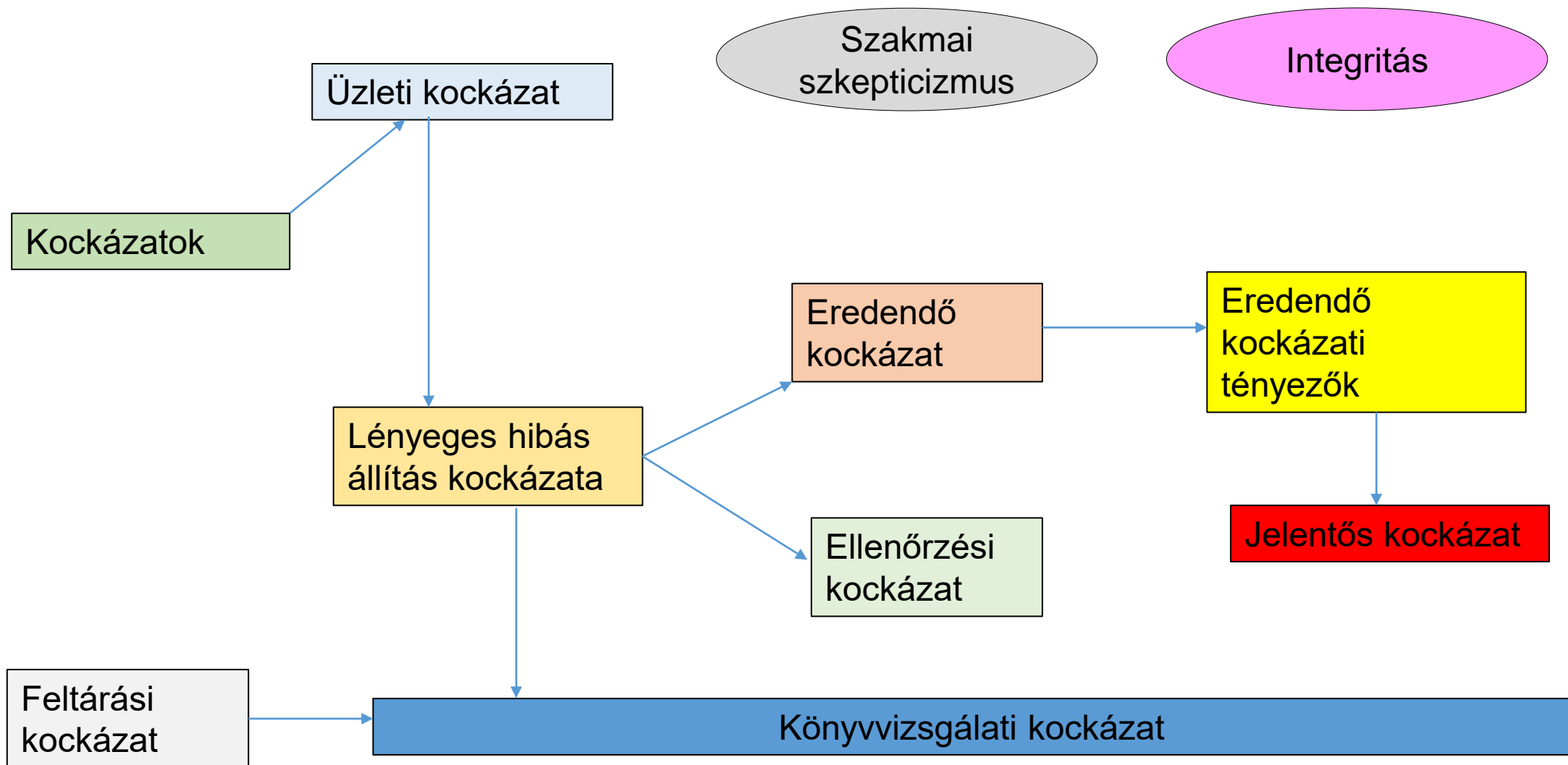

2

Fogalmak (Emlékeztető)

315. témaszámú (2019-ben felülvizsgált) A lényeges hibás állítás kockázatainak azonosítása és felmérése standardhoz kapcsolódó fogalmak

315. témaszámú (2019-ben felülvizsgált) A lényeges hibás állítás kockázatainak azonosítása és felmérése standardhoz kapcsolódó fogalmak

Eredendő kockázati tényezők:

- összetettség
- szubjektivitás
- változás
- bizonytalanság
- a vezetés elfogultsága vagy egyéb csalási kockázati tényezők miatti hibás állításra való fogékonyság, amennyiben azok befolyásolják az eredendő kockázatot.

Eredendő kockázat spektruma: a hibás állítás előfordulásának valószínűsége és nagyságrendje kombinációja.

- Minél **magasabb** a hiba előfordulás valószínűségének és nagyságrendjének kombinációja, annál **magasabb** az **eredendő kockázat** (értéke);
- Minél **alacsonyabb** a hiba előfordulás valószínűségének és nagyságrendjének kombinációja, annál **alacsonyabb** az **eredendő kockázat**. (értéke)

315. témaszámú (2019-ben felülvizsgált) A lényeges hibás állítás kockázatainak azonosítása és felmérése standardhoz kapcsolódó fogalmak

Ellenőrzési kockázat

Az a kockázat, hogy a **gazdálkodó egység belső kontroll rendszere** nem fog időben megelőzni vagy feltárni és helyesbíteni egy olyan hibás állítást, amely egy ügyletcsoportha, számlaegyenlegre vagy közzétételre vonatkozó állításban felmerülhetett, és amely lényeges lehetett akár önmagában, akár egyéb hibás állításokkal együttesen.

Ha a könyvvizsgáló tervezi a kontrollok működési hatékonyságának tesztelését, a könyvvizsgálónak **fel kell mérnie az ellenőrzési kockázatot**.

Ha a könyvvizsgáló nem tervezi a kontrollok működési hatékonyságának tesztelését, az ellenőrzési kockázat és a lényeges hibás állítás kockázatának felmérése **megegyezik az eredendő kockázat felmérésével**.

Az **ellenőrzési kockázat felmérése**: A könyvvizsgálónak a kontrollok működési hatékonyságának tesztelésére vonatkozó tervezése **azon a várakozáson alapul**, hogy a kontrollok **hatékonyan működnek**.

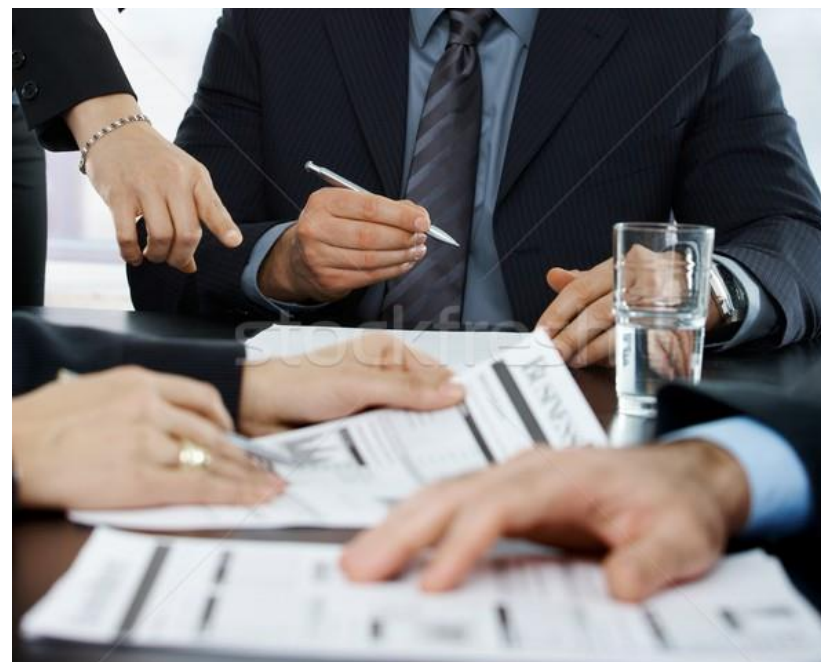
A standard az **eredendő kockázat és az ellenőrzési kockázat elkülönült felmérését írja elő**.

315. témaszámú (2019-ben felülvizsgált) A lényeges hibás állítás kockázatainak azonosítása és felmérése standardhoz kapcsolódó fogalmak

Kockázatfelmérési eljárások:

- (a) **interjúk**, a vezetéssel és a gazdálkodó egységen belüli más személyekkel, beleértve a belső audit funkciót ellátó személyeket (ha van ilyen funkció),
- (b) **Elemző eljárások.**
- (c) **Megfigyelés és szemrevételezés.**

315. témaszámú (2019-ben felülvizsgált) A lényeges hibás állítás kockázatainak azonosítása és felmérése standardhoz kapcsolódó fogalmak

Jelentős kockázat

A **lényeges hibás állítás** azonosított kockázata

- amelyre vonatkozóan az **eredendő kockázat közel van az eredendő kockázat spektrumának felső végéhez** amiatt, amilyen mértékben az eredendő kockázati tényezők hatással vannak egy hibás állítás felmerülése **valószínűségének** és a hibás állítás felmerülése esetén a potenciális hibás állítás **nagyságrendjének** kombinációjára;

vagy

- amely az egyéb nemzetközi könyvvizsgálói standardok követelményeivel összhangban **jelentős kockázatként kezelendő**

315. témaszámú (2019-ben felülvizsgált) A lényeges hibás állítás kockázatainak azonosítása és felmérése standardhoz kapcsolódó fogalmak

Állítások

Nyilatkozatok:

- információk pénzügyi kimutatásokban való megjelenítésével, értékelésével, bemutatásával és közzétételével kapcsolatosak,
- a vezetés arra vonatkozó nyilatkozata, hogy a pénzügyi **kimutatásokat a vonatkozó pénzügyi beszámolási keretelvekkel összhangban készítették.**

Időszaki ügyletcsoporthoz és eseményekre valamint kapcsolódó közzétételekre vonatkozó állítások	Időszak végi számlaegyenlegekre és kapcsolódó közzétételekre vonatkozó állítások
Előfordulás	Létezés
Teljesség	Jogok és kötelezettségek
Pontosság	Teljesség
Elhatárolás	Pontosság, értékelés és felosztás
Besorolás	Besorolás
Bemutatás	Bemutatás

Releváns állítások: Egy ügyletcsoporthoz, számlaegyenlegre vagy közzétételre vonatkozó állítás akkor releváns, ha abban **lényeges hibás állítás azonosított kockázata van.**

315. témaszámú (2019-ben felülvizsgált) A lényeges hibás állítás kockázatainak azonosítása és felmérése standardhoz kapcsolódó fogalmak

Ügyletcsoportok

Jelentős ügyletcsoport, számlaegyenleg vagy közzététel – Olyan ügyletcsoport, számlaegyenleg vagy közzététel, amelyre vonatkozóan **egy vagy több releváns állítás van.**

Lényeges de nem jelentős ügyletcsoportok, számlaegyenlegek és közzétételek, amelyek, lényegesek, de nem jelentősek. Olyan ügyletcsoportok, számlaegyenlegek vagy közzétételek, **amelyek lényegesek**, - meghaladják a végrehajtási lényegességet - de **nem azonosítottunk releváns - lényeges hibás állítás -kockázatot.** (Például, ilyen lehet a saját tőke.)

Nem lényeges, de jelentős ügyletcsoportok, számlaegyenlegek és közzétételek, amelyek kisebbek a végrehajtási lényegességnél, de azonosítottunk releváns állításokat. (Például ilyen lehet a céltartalék)

315. témaszámú (2019-ben felülvizsgált) A lényeges hibás állítás kockázatainak azonosítása és felmérése standardhoz kapcsolódó fogalmak

Kontrollok

Politikák vagy eljárások, amelyeket a gazdálkodó egység vezetése vagy az irányítással megbízott személyek a kontrollcélok elérése érdekében kialakít.

- A politikák arra vonatkozó előírások, hogy **mit kellene vagy mit nem lehet tenni** a gazdálkodó egységen belül a kontroll megvalósulásához. (Hogyan valósuljon meg a kontroll)
- Az eljárások a politikák **bevezetését** szolgáló intézkedések.

Belső kontroll rendszer – Az irányítással megbízott személyek, a vezetés és más munkatársak által annak érdekében **kialakított, bevezetett és fenntartott rendszer**, hogy kellő bizonyosságot nyújtson a gazdálkodó egységnek a pénzügyi beszámolás megbízhatóságára, a működés hatékonyságára és eredményességére, valamint a vonatkozó jogszabályoknak és szabályozásoknak való megfelelés eléréséhez.

315. témaszámú (2019-ben felülvizsgált) A lényeges hibás állítás kockázatainak azonosítása és felmérése standardhoz kapcsolódó fogalmak

Információs rendszerrel kapcsolatos fogalmak

Általános informatikai (IT-) kontrollok – A gazdálkodó egységnek az IT-környezet folyamatos megfelelő működését támogató IT-folyamatai feletti kontrollok

Információfeldolgozási kontrollok – Információknak a gazdálkodó egység információs rendszerében lévő IT-alkalmazásokban vagy manuális információs folyamatokban való feldolgozására vonatkozó kontrollok, amelyek közvetlenül az információk integritásával (vagyis az ügyletek és egyéb információk teljességével, pontosságával és érvényességével) kapcsolatos kockázatokat kezelnek.

IT-környezet – Az **IT-alkalmazások** és a támogató **IT-infrastruktúra**, valamint az **IT-folyamatok** és az ezekben a folyamatokban részt vevő **munkatársak**

- **IT-alkalmazás** egy program vagy programegyüttes, amelyet ügyletek vagy információk létrehozása, feldolgozása, rögzítése és lekérdezése során használnak. Az IT alkalmazások adattárházakat és jelentéskészítő programokat foglalnak magukban.
- Az **IT-infrastruktúra** a hálózatból, az operációs rendszerekből, az adatbázisokból és azok kapcsolódó hardvereiből és szoftvereiből áll.
- Az **IT-folyamatok** a gazdálkodó egységnek az IT-környezethez való hozzáférés kezelését, a programok változtatásának vagy az IT-környezet változtatásának kezelését, valamint az IT-működés kezelését szolgáló folyamatai.

540. témaszámú (felülvizsgált) - A számviteli becslések és kapcsolódó közzétételek könyvvizsgálata standardhoz kapcsolódó fogalmak

Számviteli becslés: Olyan összeg, amely becslési bizonytalanságnak van kitéve. (Becslésen alapul)

Becslési bizonytalanság: Az értékelésben lévő pontosság eredendő hiányára való **fogékonyság**.

A vezetés pontbecslése: a **vezetés által** a pénzügyi kimutatásokban való megjelenítés vagy közzététel céljára számviteli becslés alapján meghatározott összeg.

A könyvvizsgáló pontbecslése vagy a könyvvizsgáló által **becsült tartomány:** A könyvvizsgáló által kialakított összeg vagy összegtartomány.

A vezetés elfogultsága: a vezetés semlegességének hiánya az információk előállítása során.

3

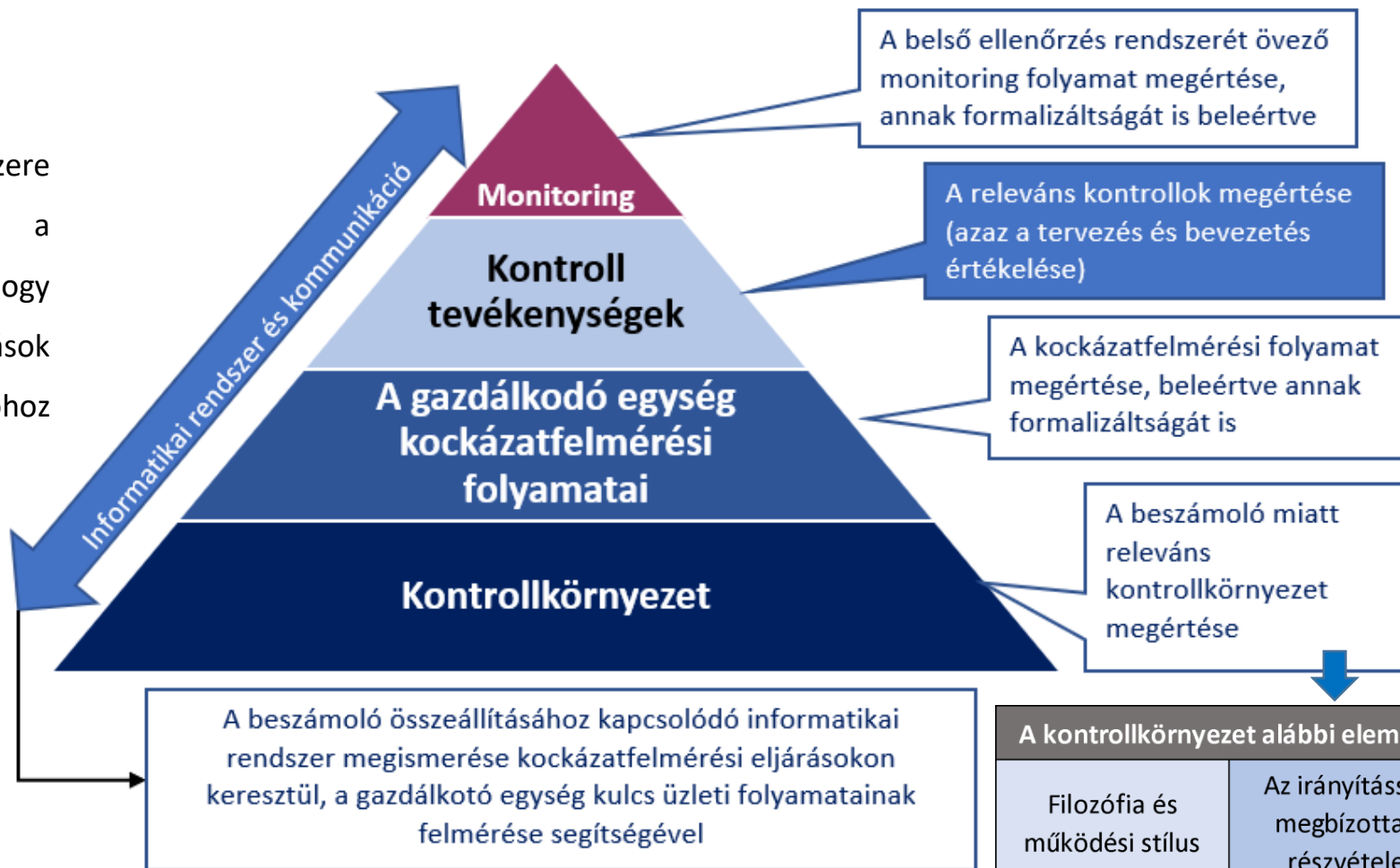
Az ügyfél informatikai környezetének megismerése

A gazdálkodó egység belső kontroll rendszerének 5 komponense

EMLÉKEZTETŐ!

A Társaság belső kontroll rendszere 5 komponensből áll, amit a management arra használhat, hogy csökkentse a hibás állítások kockázatát a beszámolóhoz kapcsolódóan.

Meg kell ismernünk ezeket a komponenseket a kockázatfelmérési eljárások segítségével.

A kontrollkörnyezet alábbi elemei lehetnek relevánsak:

Filozófia és működési stílus	Az irányítással megbízottak részvétele	HR politikák és gyakorlatok
Kommunikáció & integritás és etikai értékek kikényszerítése	Kompetencia iránti elkötelezettség	Felelősségi- és hatáskörök elosztása
	Szervezeti struktúra	

A gazdálkodó egység informatikai környezetének felmérése

Az informatikai környezet megismerése

A kulcsfontosságú üzleti folyamatok megértésének részekén a folyamatokban használt informatikai alkalmazások megértésének követelménye kibővült a folyamatokat támogató informatikai környezet megértésével, amely magában foglalja a következőket

IT alkalmazásokat

Az IT alkalmazásokat támogató informatikai infrastruktúrát

Az alkalmazások karbantartásához és módosításához, az informatikai környezet összetevőinek biztonságossá tételéhez és a megfelelő hozzáférés biztosításához használt informatikai folyamatokat

Első lépésként tehát fel kell mérni a társaság informatikai rendszerének komplexitását, mivel az erre vonatkozó értékelésünk befolyásolja, hogy milyen mértékű informatikai megismerést kell alkalmaznunk könyvvizsgálatunk során.

A kontrollok típusai

EMLÉKEZTETŐ:

- Manuális kontroll (SMC)
- Informatikai támogatás mellett végzett manuális kontroll (MC-IPE)
- Informatikai rendszertől függő manuális kontroll (ITDM)
- Alkalmazási kontroll (Application)

ÚJ KÖVETELMÉNY:

A könyvvizsgálat szempontjából **releváns** alkalmazási (Application)- és informatikai rendszertől függő manuális kontrollokat (ITDM) támogató **általános informatikai kontrollokkal** (ITGC-k) kapcsolatban értékelni kell azok kialakítását és bevezetését, függetlenül attól, hogy az audit stratégia alapján támaszkodni kívánnak-e ezekre a kontrollokra.

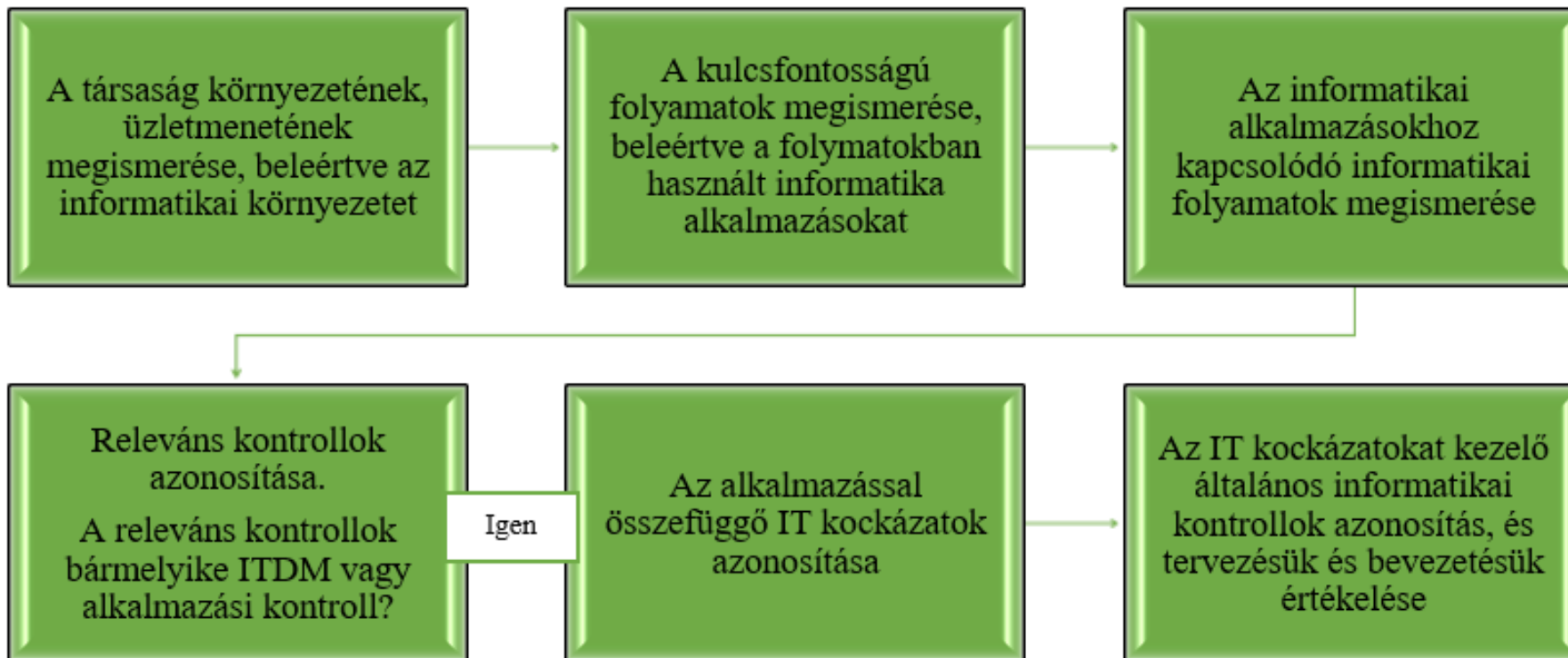
Mitől lesz releváns egy kontroll?

A releváns kontrollok azok, amelyek kezelik a lényeges hibás állítás, állítások szintjén fennálló kockázatait, azaz:

- olyan kontrollok, amelyek **jelentős kockázatként** meghatározott kockázatot kezelnek;
- a **naplótételek feletti kontrollok**, beleértve azokat a nem standard naplótételeket is, amelyeket az egyszeri, szokatlan ügyletek vagy helyesbítések rögzítésére alkalmaznak;
- azok a kontrollok, amelyekre vonatkozóan a **működési hatékonyság tesztelését** tervezzük és amelyeknek magukban kell foglalniuk azokat a kontrollokat, amelyek olyan kockázatokat kezelnek, amelyekre az alapvető vizsgálati eljárások önmagukban nem adnak elegendő és megfelelő könyvvizsgálati bizonyítékot;
- **egyéb kontrollok**, amelyeket szakmai megítélésünk alapján megfelelőnek ítélnék ahhoz, hogy lehetővé tegyék akár hibából, akár csalásból eredő lényeges hibás állításnak a pénzügyi kimutatások és az állítások szintjén fennálló kockázatainak kezelését.

Amennyiben a releváns kontrollok informatikai rendszertől függő manuális kontrollok vagy alkalmazási kontrollok, akkor be kell azonosítani az azokat támogató informatikai alkalmazásokat, amelyekkel kapcsolatban be kell azonosítani az IT kockázatokat, és értékelni kell az IT kockázatokra válaszoló általános informatikai kontrollok kialakításának és bevezetésének hatékonyságát.

Releváns kontrollok felmérése

Példa – Kisebb gazdálkodó informatikai környezetének felmérése

A Társaság egy német vállalat magyarországi leányvállalata. Takarítóeszközök kereskedelmével foglalkozik, az árukat a vállalatcsoportba tartozó gyártó cégektől szerzi be. Vevői magyarországi vállalatok, szervezetek. A Társaságnak kevés munkavállalója van, akik értékesítési, illetve adminisztratív tevékenységet végeznek.

Az ügyfél környezetének és tevékenységének felmérése alapján a következő kulcsfontosságú üzleti folyamatokat azonosítottuk:

- Értékesítési folyamat
- Beszerzési folyamat
- Zárási folyamat

A Társaság vezetésével és munkavállalóival folytatott interjúk alapján, valamint egy előzetes kérdőív kiküldésével mértük fel, hogy milyen informatikai alkalmazásokat használ a társaság.

IT környezet
felmérése - ügyfél k

Példa folyt.– Kisebb gazdálkodó informatikai környezetének felmérése

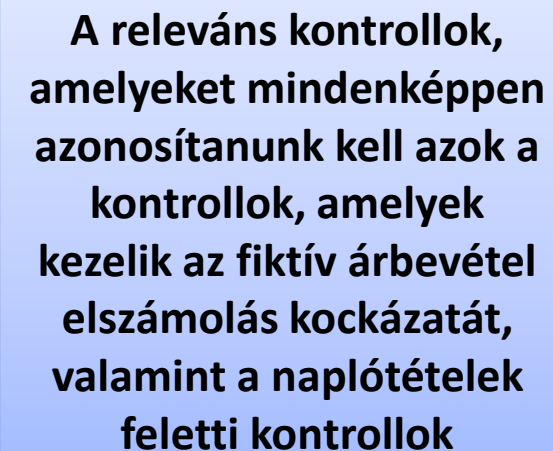
A pénzügyi kimutatások szempontjából releváns **IT alkalmazások**:

- GLX1 – főkönyvi rendszer
- Billperfect – számlázó rendszer

Jelentős kockázatok:

1. Fiktív árbevételek elszámolásának kockázata
2. A kontrollok vezetés általi felülírásának kockázata nem megfelelő naplótételek könyvelése által

:

A releváns kontrollok, amelyeket mindenképpen azonosítanunk kell azok a kontrollok, amelyek kezelik az fiktív árbevétel elszámolás kockázatát, valamint a naplótételek feletti kontrollok

Példa folyt.– Kisebb gazdálkodó informatikai környezetének felmérése

					IT kockázatok felmérése
Kulcsfontosságú üzleti folyamat megnevezése	Kontroll leírása	IT alkalmazás	Kontroll típusa	Releváns kontrol szükséges?	
Zárási folyamat	A GLX1 automatikusan kalkulálja a fordulónapra a nem realizált devizás áttérési különbözetet	GLX1	Alkalmazási	Nem	Nem
Zárási folyamat	100 e Ft feletti manuális főkönyvi könyvelési tételeket jóvá kell hagynia a főkönyvelőnek a GLX1-ben	GLX1	ITDM	Igen	Igen
Zárási folyamat	Az előző időszakok, illetve a vezetéstől kapott információk alapján Excel táblában vezetnek nyilvántartást az ismétlődő elhatárolásokról, illetve a várható költségekről, melyről a számlák még nem érkeztek meg.	-	Manuális	Nem	Nem
Zárási folyamat	Lezárt időszakra nem lehet már könyvelni a GLX1-ben. Lezárt időszak visszanyitására csak ügyvezetői utasítás alapján van lehetőség.	GLX1	Alkalmazási	Igen	Igen
Zárási folyamat	A könyvelő analitika-főkönyv egyeztetést végez minden negyedév végén az összes mérlegszámlára vonatkozóan	GLX1	MC-IPE	Nem	Nem

Példa folyt.– Kisebb gazdálkodó informatikai környezetének felmérése

Kulcsfontosságú üzleti folyamat megnevezése	Kontroll leírása	IT alkalmazás	Kontroll típusa	IT kockázatok felmérése	
				Releváns kontrol szükséges?	
Értékesítési folyamat	A kiállított számlák automatikus folytonos sorszámozásúak	Billperfect	Alkalmazási	Nem	Nem
Értékesítési folyamat	A Billperfect-ben kiállított számlák interfészen keresztül automatikusan könyvelődnek a GLX1 rendszerben	Billperfect/GLX1	Alkalmazási	Igen	Igen
Értékesítési folyamat	100 e Ft feletti jóváíró számlát a főkönyvelőnek a Billperfect-ben jóvá kell hagynia	Billperfect	ITDM	Igen	Igen
Értékesítési folyamat	Vevő számla csak szállítólevél alapján állítható ki, melynek másolatát a számlához csatolni kell, és elmenteni a 202X év/Kimenő számlák mappába a szerveren	-	Manuális	Igen	Nem
Értékesítési folyamat	A könyvelő minden nap ellenőrzi, hogy az előző nap a Billperfectben kiállított összes számla könyvelődött-e a GLX1-ben	Billperfect/GLX1	MC-IPE	Nem	Nem

Példa folyt.– Kisebb gazdálkodó informatikai környezetének felmérése

Kulcsfontosságú üzleti folyamat megnevezése	Kontroll leírása	IT alkalmazás	Kontroll típusa	Releváns kontrol szükséges?	IT kockázatok felmérése
Beszerezési folyamat	A bejövő számlákat előlappal látják el, amelyen a Kötelezettségvállalási szabályzatban megjelölt összeghatárok szerinti jóváhagyónak kell jelezni, hogy az adott számla könyvelését jóváhagyta	-	Manuális	Nem	Nem
Beszerezési folyamat	A szállító törzsadatok rögzítését és a szállítói számlák könyvelését nem végezheti ugyanaz a személy a szabályzat szerint	-	Manuális	Nem	Nem
Beszerezési folyamat	A számlák kifizetéséhez a GLX1 banki moduljában minimum 1 rögzítő és 1 jóváhagyó szükséges	GLX1	Alkalmazási	Nem	Nem

Példa folyt.– Kisebb gazdálkodó informatikai környezetének felmérése

Azonosított IT kockázatok és az azokat kezelő általános informatikai kontrollok:

IT alkalmazás	IT folyamat	IT kockázat	ITGC	Kialakítás és bevezetés értékelése
GLX1, Billperfect	Változás kezelés	A szállító által biztosított programok módosításai nem a várt módon működnek	A szállítók által biztosított programokat a társaság IT felelőse teszt környezetben teszteli, mielőtt áthelyezné az éles környezetbe.	Effektív
GLX1, Billperfect	Változás kezelés	A szállítók által biztosított programok módosításai nem megfelelőek a gazdálkodó egység üzleti vagy informatikai környezetéhez	A szállítók által biztosított program módosításokról részletes leírást kap a társaság, mely alapján a társaság IT felelőse felméri, hogy a módosítások relevánsak és szükségesek-e, és javaslatot tesz az ügyvezető igazgató részére.	Effektív
GLX1, Billperfect	Hozzáférés kezelés	A legfontosabb biztonsági beállítások, beleértve a jelszavakat is, nem alkalmasak arra, hogy a hozzáférést csak a kívánt felhasználókra korlátozzák	A jelszó beállítás megfelelő (jelszó hossza, használandó karakterek, jelszócsere ütemezése)	Effektív

Felmérésünk során azonosítottuk, hogy a társaság IT-folyamatai a két vizsgált alkalmazás tekintetében ugyanúgy vannak kialakítva

Walkthrough

Példa folyt.– Kisebb gazdálkodó informatikai környezetének felmérése

Azonosított IT kockázatok és az azokat kezelő általános informatikai kontrollok:

IT alkalmazás	IT folyamat	IT kockázat	ITGC	Kialakítás és bevezetés értékelése
GLX1, Billperfect	Hozzáférés kezelés	Nem megfelelő hozzáférés biztosítása a felhasználók részére	Az új vagy további hozzáférési jogokat egy megfelelő vezető (ügyvezető igazgató, főkönyvelő) hagyja jóvá a hozzáférés megadása előtt	Effektív
GLX1, Billperfect	Hozzáférés kezelés	A hozzáférési jogot nem szüntetik meg időben (pl: munkavállaló kilépésekor)	A szervezettől kilépő vagy munkakört megváltoztató felhasználók számára már nem szükséges hozzáférési jogokat időben megszüntetik a HR vagy a felhasználó felettese értesítése alapján (pl: kilépő dokumentumok között)	Effektív
GLX1, Billperfect	Hozzáférés kezelés	A hozzáférési jogok idővel nem maradnak megfelelőek, és azokat nem vizsgálják felül	A releváns informatikai alkalmazásokhoz és támogató IT-környezet összetevőihöz való hozzáférési jogok megfelelőségét rendszeresen ellenőrzik	Effektív

Felmérésünk során azonosítottuk, hogy a társaság IT-folyamatai a két vizsgált alkalmazás tekintetében ugyanúgy vannak kialakítva

Walkthrough

Miért érdemes megfontolni a kontrollok működési hatékonyságának tesztelését?

Hatékony kontrollokra való támaszkodás az alábbi jelentős hatással lehet az audit stratégiánkra:

- Az alapvető könyvvizsgálati eljárások **jellege és terjedelme megváltozik**: jellemzően analitikus vizsgálatokat végzünk, és kisebb mértékű az adatok tesztelése
- Az alapvető könyvvizsgálati **eljárásainkat előrébb tudjuk hozni**, és az audit korábbi szakaszában végrehajtani nagy részét, ami az év végi könyvvizsgálati szezonban nagy könnyebbséget jelenthet
- Amennyiben az általános IT kontrollokat is teszteljük, és azok működési hatékonyságát megfelelőnek találjuk, akkor az alkalmazási kontrollok tekintetében **elegendő 1 tesztet elvégezni minden tranzakciótípusra**

4

A lényeges hibás állítás
kockázatainak azonosítása és
felmérése

Miért fontos a lényeges hibás állítás kockázatainak azonosítása és felmérése ?

A lényeges hibás állítás kockázatainak azonosítása és felmérése a könyvvizsgálat tervezési szakaszának a kulcsfontosságú eleme, hiszen ez alapján határozzuk meg a kockázatokat és a könyvvizsgálati eljárásainkat.

- **A kockázatok azonosítása során azt keressük, hogy mi okozhat problémát?**
- **A kockázatok felmérése során pedig meghatározzuk az egyes kockázatok jelentőségét.**

A kockázatok azonosítása a könyvvizsgálat alapja. Ha nem fordítunk kellő gondot az ügyfél és működési környezete megismerésére, előfordulhat, hogy néhány, akár jelentősnek bizonyuló kockázati tényezőt figyelmen kívül hagyunk.

ELSŐ LÉPÉS

A lényeges hibás
állítás
kockázatainak
azonosítása

A lényeges hibás állítás kockázatait először a pénzügyi kimutatások szintjén kell azonosítani

Kockázatelemzési eljárások

- **Megértjük** a gazdálkodó egységet és környezetét, a vonatkozó pénzügyi beszámolási keretelveket;
- **Figyelembe vesszük** az átfogó kontrollok megértésének eredményét (kontrollkörnyezet, kockázatelemzési folyamat, monitoring)
- A **vezetői interjúk** során felmérjük a csalás kockázatát.

Dokumentálás:

Célszerű kockázati források, tehát **üzleti és családi tényezők** szerint csoportosítani a kockázatokat, összekapcsolva azzal, hogy ezek átfogóan érintik-e a pénzügyi kimutatásokat, vagy ha nem, akkor mely ügyletcsoportot, számlaegyenleget vagy közzétételt érintenek és mely állítást/állításokat.

PÉLDA: Kockázatok azonosítása a pénzügyi kimutatások szintjén

Háttérinformációk

Az üzleti tevékenység megismerése során a pénzügyi kimutatások szintjén az alábbi üzleti és csalási kockázatokat azonosítottuk:

Üzleti kockázatok:

- pénzügyi kockázat: ügyfél fizetőképessége ellenőrzésének hiánya, cash flow tervezés hiánya.

Csalási kockázatok:

- kontrollok vezetés általi felülírása (adatok manipulálása)
- feladatkörök elkülönülésének hiánya

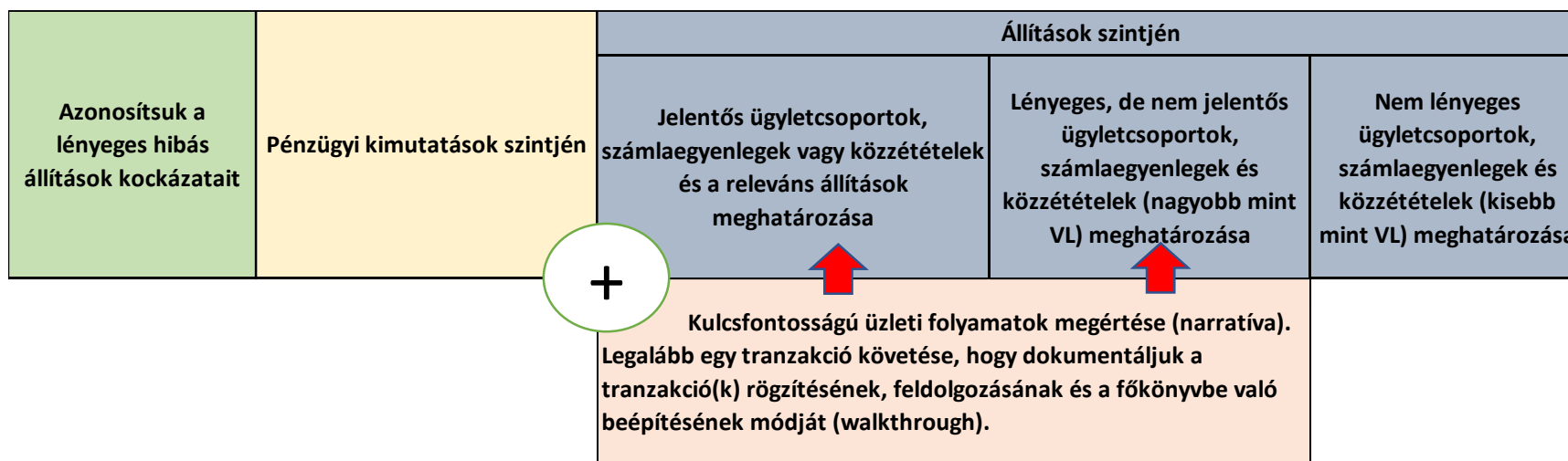
Kockázat forrása	Következmény	Eredendő kockázat felmérése			
		Felmerülés valószínűsége A/K/M	Hatás A/K/M	Kockázat becsült szintje Standard, fokozott, jelentős	Jelentős kockázat IGEN/NEM
Üzleti kockázat					
Tevékenység folytatásának elve	A társaság működése stabil, a 3 éves üzleti tervében a feltételezések megalapozottak, a tevékenység folytatása elve nem sérül.				
pénzügyi kockázat: nincs ellenőrizve az ügyfelek fizetőképessége, nincs cash flow tervezés, folyószámla hitelkeret túllépés, likviditási gondok.	Előfordulhat folyószámla hitelkeret túllépés, likviditási gondok keletkezhetnek. A banki feltételek veszélyeztetésének elkerülése érdekében előfordulhat a pénzügyi kimutatás manipulálása. (ez utóbbi csalási kockázat is)	A	A	Standard	NEM
IT környezet és az IT rendszer gyengesége	Az informatikai biztonság és az automatikus kontrollok gyengesége miatt hiba lehet az adatfeldolgozásban.	K	K	Fokozott	NEM
Csalási kockázat					
Kontrollok vezetés általi felülírása (1)	Jogosulatlan naplótételek kerülhetnek rögzítésre vagy előfordulhat a pénzügyi kimutatások manipulálása.	A	M	Jelentős	IGEN
Feladatkörök elkülönülésének hiánya	Előfordulhat nem engedélyezett adatbevitel, vagy a könyvelési adatok manipulálása a munkatársak részéről.	A	K	Standard	NEM

Megjegyzés (1): a kontrollok vezetés általi felülírása az ISA 240-es standard alapján mindig jelentős kockázat.

A lényeges hibás állítás kockázatait az állítások szintjén is azonosítani kell

Ahhoz, hogy a lényeges hibás állítás kockázatait állítások szintjén is azonosítani tudjuk meg kell határoznunk a jelentős ügyletcsoportokat, számlaegyenlegeket és közzétételeket, valamint azok releváns állításait.

Mint ahogy a fenti ábra is mutatja, a jelentős ügyletcsoportokat, számlaegyenlegeket és közzétételeket, valamint azok releváns állításait részben a gazdálkodó és környezete megismerése, részben pedig a kulcsfontosságú üzleti folyamatok megértése révén tudjuk meghatározni.

Ügyletcsoportok, számlaegyenlegek vagy közzétételek meghatározása és minősítése, a releváns állítások meghatározása

a) Az üzleti folyamatok megismerése

A felülvizsgált standard előírja a könyvvizsgáló számára az üzleti folyamatok megismerését. A gazdálkodó üzleti tevékenységével kapcsolatos folyamatok olyan ügyleteket eredményeznek, amelyeket manuális és számítógépes eljárásokat ötvöző informatikai rendszerek által kezdeményeznek, rögzítenek és dolgoznak fel.

Az üzleti folyamatok típusai:

Értékesítés

Beszerezés

Tárgyi eszköz
gazdálkodás

Zárási folyamat

Pénzkezelési folyamat

Készletgazdálkodás

Bérelszámolás

A standard a jelentős kockázatra fókuszál, ezért az üzleti folyamatok megismerése is a jelentős ügyletcsoportokhoz, számlaegyenlegekhez és közzétételekhez kapcsolódik és kiemelten az IT környezet megismerésére.

Ügyletcsoporthok, számlaegyenlegek vagy közzétételek meghatározása és minősítése, a releváns állítások meghatározása

b) A kulcsfontosságú üzleti folyamatok megismerése és a releváns állítás meghatározása

Amikor megértjük a kulcsfontosságú üzleti folyamatokat azok kezdeményezésétől egészen a pénzügyi kimutatásokban történő megjelenésükig, akkor az egyes folyamatokban azonosítjuk, hogy „mi romolhat el”, „mi lehet hibás”.

A „mi lehet hibás” feltételezés az állítás szintjén fennálló eredendő kockázat, azaz egy releváns állítás.

Egy ügyletcsoporthra, számlaegyenlegre vagy közzétételekre vonatkozó állítás akkor releváns, ha abban lényeges hibás állítás azonosított kockázata van.

Az eredendő kockázatot a hibás állítás valószínűségének és nagyságrendjének felmérésével kell értékelnünk.

Ügyletcsoportok, számlaegyenlegek vagy közzétételek meghatározása és minősítése, a releváns állítások meghatározása (folytatás)

b) A kulcsfontosságú üzleti folyamatok megismerése és a releváns állítás meghatározása (folytatás)

A hibás állítás minden egyes kockázata esetén mérlegeljük, hogy

- fennáll-e a hibás állítás előfordulásának valószínűsége, és ahol észszerű a valószínűsége a hibás állítás előfordulásának, megvizsgáljuk
- a hibás állítás lehetséges nagyságát külön-külön és más hibás állításokkal együtt annak meghatározására, hogy a lehetséges hibás állítás milyen mértékű hibát eredményezhet.

Fontos:

- ❖ NEM MINDEN ÁLLÍTÁS RELEVÁNS ÁLLÍTÁS
- ❖ Előfordulhat, hogy egy ügyletcsoporton, számlaegyenlegen vagy közzétételen belül van releváns és nem releváns állítás is,
- ❖ Követelmény, hogy dokumentálnunk kell a releváns állításokat.

Ügyletcsoportok, számlaegyenlegek vagy közzétételek meghatározása és minősítése, a releváns állítások meghatározása (folytatás)

c) A kulcsfontosságú üzleti folyamatokkal kapcsolatos ismereteink dokumentálása (rendszerleírások)

Annak bizonyítására, hogy megértettük a kulcsfontosságú üzleti folyamatokat, megértésünket megfelelően dokumentálni kell. Ezt a dokumentációt „rendszerleírásnak” vagy „folyamatleírásnak” nevezzük.

Az oktatási anyag melléklete tartalmaz egy folyamatleírást az értékesítésre. Ennek bemutatásától itt eltekintünk.

Ügyletcsoportok, számlaegyenlegek vagy közzétételek meghatározása és minősítése, a releváns állítások meghatározása (folytatás)

d) Ügyletcsoportok, számlaegyenlegek vagy közzétételek

Az állítások szintjén fennálló kockázatok azonosítása, felmérése szempontjából **fontos szerepe van az ügyletcsoportok, számlaegyenlegek meghatározásának.**

- A számlaegyenlegek és ügyletcsoportok a főkönyv egyedi számláinak csoportosítása, amely megfelelően reprezentálja azok funkcióját vagy jellegét,
- figyelembe veszi a számlák érzékenységét a kockázatokra, továbbá
- figyelembe veszi azt az üzleti folyamatot amelyhez kapcsolódóan a mögöttes tranzakciókat kezdeményezik, feldolgozzák, korrigálják és rögzítik az analitikus nyilvántartásokba és a főkönyvbe.

Néha célszerű tovább bontani, de ez szakmai megítélés kérdése

Ügyletcsoportok, számlaegyenlegek vagy közzétételek meghatározása és minősítése, a releváns állítások meghatározása (folytatás)

e) Ügyletcsoportok, számlaegyenlegek vagy közzétételek minősítése

Az ügyletcsoportok, számlaegyenlegek vagy közzétételek meghatározása után minősíteni kell azokat. A felülvizsgált standard alapján 3 kategóriát különböztetünk meg:

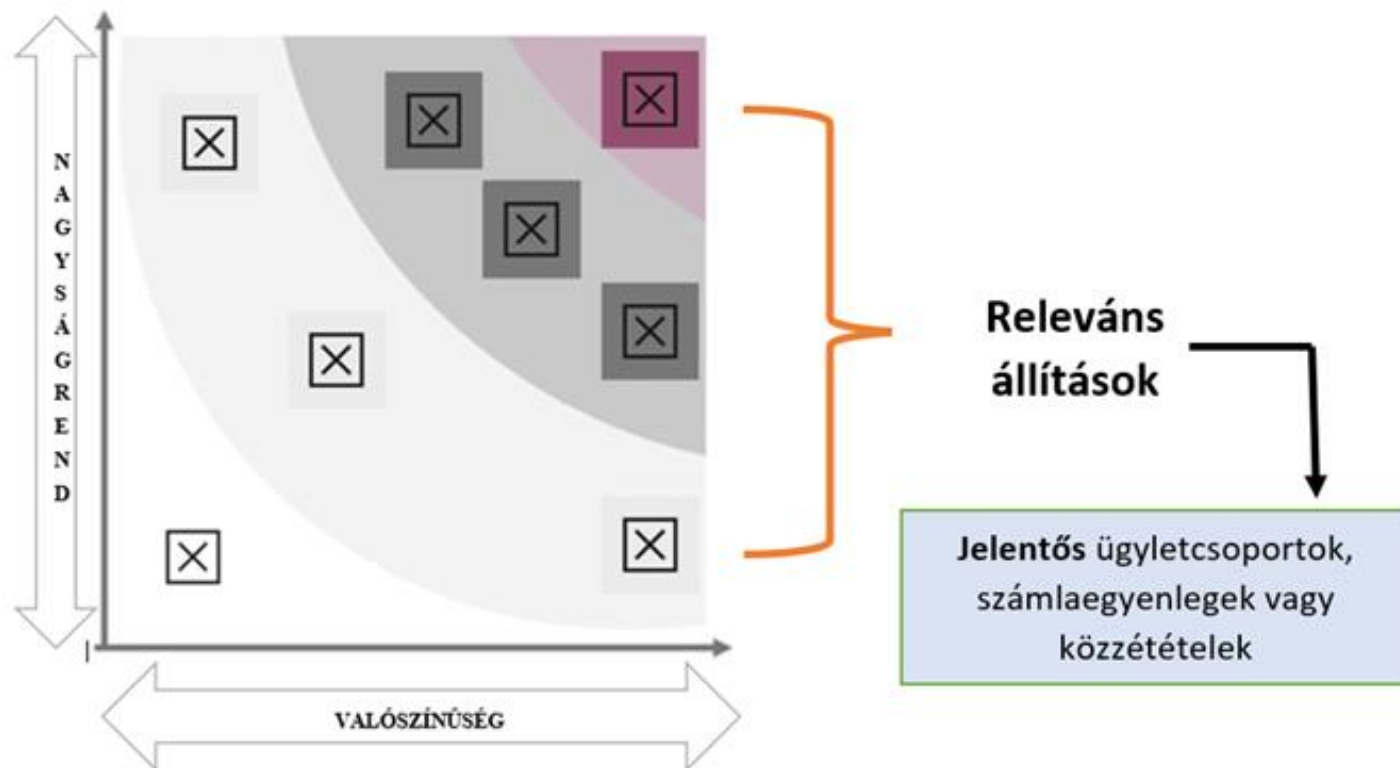
- ❖ **Jelentős ügyletcsoportok, számlaegyenlegek vagy közzétételek,**
- ❖ **Lényeges, de nem jelentős ügyletcsoportok, számlaegyenlegek vagy közzétételek,**
- ❖ **Nem lényeges és nem jelentős ügyletcsoportok, számlaegyenlegek vagy közzétételek**

Jelentős ügyletcsoportok

Egy ügyletcsoport, számlaegyenleg, vagy közzététel jelentős,

- amelyre vonatkozóan legalább egy releváns állítás van, és
- ésszerű a lehetősége annak, hogy az állítás hibás, és
- úgy ítéljük meg, hogy fontos a pénzügyi kimutatások felhasználói számára.

Releváns állítás: az állításban lényeges hibás állítás azonosított kockázata van.

Jelentős ügyletcsoportok, számlaegyenlegek vagy közzétételek meghatározása során figyelembe veendő tényezők

Mennyiségi szempontok: végrehajtási lényegesség feletti tételek

MINŐSÉGI TÉNYEZŐK

Jelentős kockázat azonosítása

Kötelezettségek teljességének kockázata

Tranzakciók mennyisége és jellege

Kapcsolt felekkel folytatott tranzakciók

A számlaegyenleg összetettsége

Annak kijelölése során, hogy egy ügyletcsoport, számlaegyenleg, vagy közzététel jelentős-e,

- Alkalmaznunk kell a szakmai megítélésünket és a szakmai szkepticizmusunkat,
- Figyelembe kell vennünk mind a **mennyiségi** mind a **minőségi** faktorokat.

A lényeges, de nem jelentős ügyletcsoportok, számlaegyenlegek vagy közzétételek

- a végrehajtási lényegességet meghaladják, de **nem rendelkeznek azonosított eredendő kockázattal.**
- a lényeges hibás állításokra való érzékenysége a hibás állítás valószínűségének és nagyságának kombinációja miatt az **alsó részében van az eredendő kockázat spektrumának.**

- valószínűleg nem lesz kitéve csalás miatti hibás állításnak;
- nincs kockázat a kapcsolt felekkel folytatott ügyletekből;
- feldolgozott tranzakciók nem minősülnek összetettnek,
- csak korlátozott mértékben történt változás az előző időszakhoz képest;
- megfelelő szervezeti szintű ellenőrzési környezettel rendelkezik,

PÉLDA: Ügyletcsoportok, számlaegyenlegek vagy közzétételek meghatározása és minősítése, a releváns állítások meghatározása

Háttérinformációk

Az alábbi példában, a társaságnak nincs olyan tevékenysége, ami miatt a beszámoló egyes sorait tovább kellene bontani az miatt, hogy pl. akár a bevételi, beszerzési vagy a készletezési folyamatokon belül különböző üzleti folyamatok valósulnának meg és ami miatt ezek különböző eredendő kockázatoknak lennének kitéve.

Lényegesség:

Fordulónap: 2022.12.31.

- Átfogó lényegesség: 11 795 e Ft
- Végrehajtási lényegesség: 8 257 e Ft
- Elhanyagolható hiba: 354 e Ft

PÉLDA: Ügyletcsoportok, számlaegyenlegek vagy közzétételek meghatározása és minősítése, a releváns állítások meghatározása (folytatás)

Mérleg/ eredménykimutatás / Üzleti folyamat	Ügyletcsoport, számlaegyenleg, közzététel Főkönyvi kivonat megfelelő sorának hozzárendelése	Állítások	Érték e Ft	Az összeg materiális? (végrehajtás i lényegesség feletti)	A minőségi szempontok alapján azonosítottuk legalább egy kockázati tényezőt?	Ügyletcsoport, számlaegyenleg, közzététel minősítése (ÜSZEK)	Releváns állítás	Kockázat leírása	Csalási kockázat, ami lényeges, hibás állításhoz vezet?	
Befektetett pénzügyi eszközök	Egyéb tartósan adott kölcsönök	Létezés/előfordul ás/ jogok és kötelek	5 251	Nem	Nem	Nem jelentős, nem lényeges ÜSZEK				
		Teljesség								
		Pontosság/értékel és								
		Elhatárolás (cut off)								
		Besorolás/bemuta tás								
Készletek	Áruk beszerzési áron	Létezés/előfordul ás/ jogok és kötelek	72 011	Igen	Igen	Jelentős ÜSZEK	Igen	Előfordulhat, hogy a Társaság olyan készleteket tart nyilván, amelyek nem is léteznek, vagy előfordulhat, hogy nem tart nyilván olyan készleteket, amelyek léteznek.	Nem	
		Kereskedelmi árak						Teljesség	Előfordulhat, hogy a Társaság nem minden olyan készletet vett nyilvántartásba, amelyet nyilvántartásba kellett volna venni.	Nem
	értékvesztése és annak visszairása	Pontosság/értékel és					Igen	Igen	Annak kockázata, hogy transzferár miatt alul vagy felül értékelt készleteket tart nyilván. A készletek értékvesztése alulbecsült lehet az elavulás (lassan forgó készletek) miatt.	Nem
	Göngyölegek import - raklapok	Elhatárolás						Nem		
	Göngyölegek belföld - raklapok	Besorolás/bemuta tás						Nem		

Megjegyzés:

A példánkban csak a mérleg egyes soraira mutatjuk be az ügyletcsoportok minősítését és a releváns állítás alátámasztását. Az oktatási anyag bővebb bemutatást tartalmaz a kockázati mátrixra.

PÉLDA: Ügyletcsoportok, számlaegyenlegek vagy közzétételek meghatározása és minősítése, a releváns állítások meghatározása (folytatás)

Mérleg/ eredménykimutatás / Üzleti folyamat	Ügyletcsoport, számlaegyenleg, közzététel Főkönyvi kivonat megfelelő sorának hozzárendelése	Állítások	Érték e Ft	Az összeg materiális? (végrehajtás i lényegesség feletti)	A minőségi szempontok alapján azonosítottuk legalább egy kockázati tényezőt?	Ügyletcsoport, számlaegyenleg, közzététel minősítése (ÜSZEK)	Releváns állítás	Kockázat leírása	Csalási kockázat, ami lényeges, hibás állításhoz vezet?
Vevők Értékesítési folyamat	Belföldi vevő követelések forintban	Létezés/előfordul ás/ jogok és kötelmek	202 318	Igen	Igen	Jelentős ÜSZEK	Igen	Előfordulhat, hogy szállítólevél nélkül rögzít a Társaság számlát (fiktív számla).	Igen
		Teljesség					Igen	Előfordulhat a bevételek előrehozása, vagy következő időszakra könyvelése a prémium célkitűzés teljesítése miatt.	Igen
		Pontosság/értékel és					Igen	A termék Manager felülírhatja az árat. Annak kockázata, hogy vannak olyan régi, kétes behajthatóságú egyenlegek, amelyekre a Társaság nem számolt el értékvesztést.	Igen
		Elhatárolás (cut- off)					Igen	Lsd. teljesség	Igen
		Besorolás/bemuta tás					Nem		
		Egyéb követelések					Munkavállalóknak folyósított előlegek	Létezés/előfordul ás/ jogok és kötelmek	5 199
Teljesség									
Pontosság/értékel és									
Elhatárolás									
Besorolás/bemuta tás									

PÉLDA: Ügyletcsoportok, számlaegyenlegek vagy közzétételek meghatározása és minősítése, a releváns állítások meghatározása (folytatás)

Mérleg/ eredménykimutatás / Üzleti folyamat	Ügyletcsoport, számlaegyenleg, közzététel Főkönyvi kivonat megfelelő sorának hozzárendelése	Állítások	Érték e Ft	Az összeg materiális? (végrehajtás i lényegesség feletti)	A minőségi szempontok alapján azonosítottuk legalább egy kockázati tényezőt?	Ügyletcsoport, számlaegyenleg, közzététel minősítése (ÜSZEK)	Releváns állítás	Kockázat leírása	Csalási kockázat, ami lényeges, hibás állításhoz vezet?
Saját tőke (1)	Jegyzett tőke Eredménytartalék Adózott eredmény	Létezés/előfordulás/ jogok és kötelemlék	207 332	igen	Nem	Lényeges, de nem jelentős ÜSZEK			
		Teljesség							
		Pontosság/értékelés és							
		Elhatárolás (cut-off)							
		Besorolás/bemutató							
Céltartalék (2)	Céltartalék a várható kötelezettségekre	Létezés/előfordulás/ jogok és kötelemlék	5 150	nem	Igen	Jelentős ÜSZEK	Nem		
		Teljesség					Igen	Előfordulhatott olyan esemény, amelyre céltartalékot kellett volna képezni	Nem
		Pontosság/értékelés és					Igen	Lásd. előző	Nem
		Elhatárolás (cut-off)					Nem		
		Besorolás/bemutató					Igen	Annak kockázata, hogy a Társaság nem teszi közzé a kiegészítő mellékletben a számviteli törvény által előírt információkat.	Nem

Megjegyzés 1: A saját tőkét nem jelöltük meg jelentős számlaegyenlegként, mivel nem azonosítottunk releváns állítást, nem áll fenn a lényeges hibás állítás kockázata, tehát nem felel meg a jelentős kritériumnak. A saját tőkében az év során a legjelentősebb mozgás az előző évi eredmény átvezetése volt.

Megjegyzés 2: Függetlenül attól, hogy a céltartalék számla egyenlege a végrehajtási lényegesség alatt van, de kapcsolódik hozzá egy releváns állítás, a „teljesség”, tehát az a kockázat, hogy vajon nincs-e olyan esemény, pl. egy peres ügy, amelyre céltartalékot kellett volna képezni. A releváns állítás miatt, a céltartalék számlaegyenleget a jelentős számlaegyenlegek közé soroltuk be.

Második LÉPÉS

**A lényeges hibás
állítás
kockázatainak
felmérése**

**KOCKÁZAT
FELMÉRÉS
LÉPÉSEI**

a) Eredendő kockázat felmérése minden releváns állításra

b) Jelentős kockázat meghatározása + kockázatok, amelyekre az alapvető könyvvizsgálati eljárások önmagukban nem elégségesek

c) Ellenőrzési kockázat felmérése minden releváns állításra

d) Lényeges hibás állítás kockázatának felmérése

a) Az eredendő kockázat felmérése minden releváns állításra

Felmérés

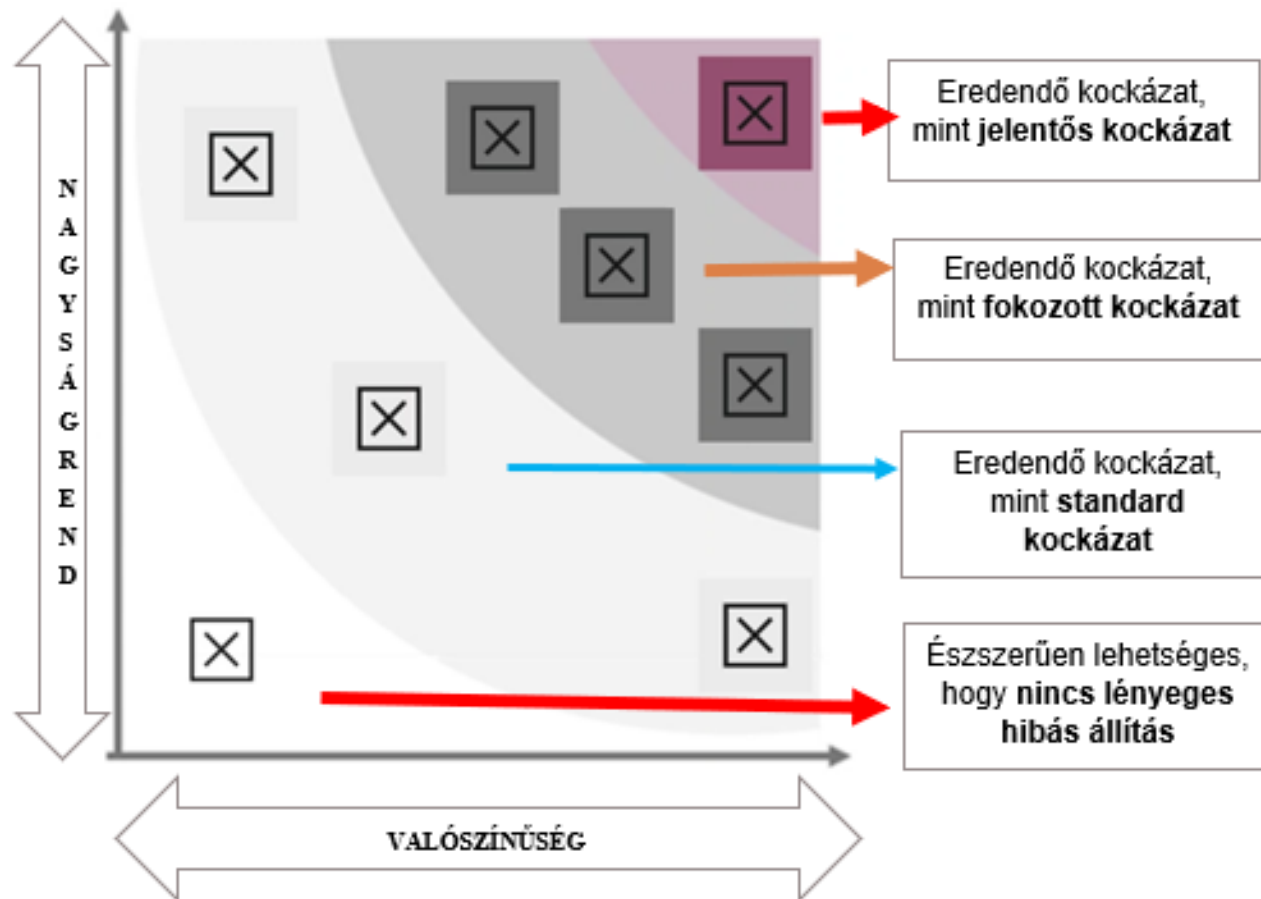
Értékelése függ attól, hogy

- milyen mértékben érintik az eredendő kockázati tényezők a hibás állítás **valószínűségét** vagy a
- **nagyságrendjét.**

Hol mérjük?

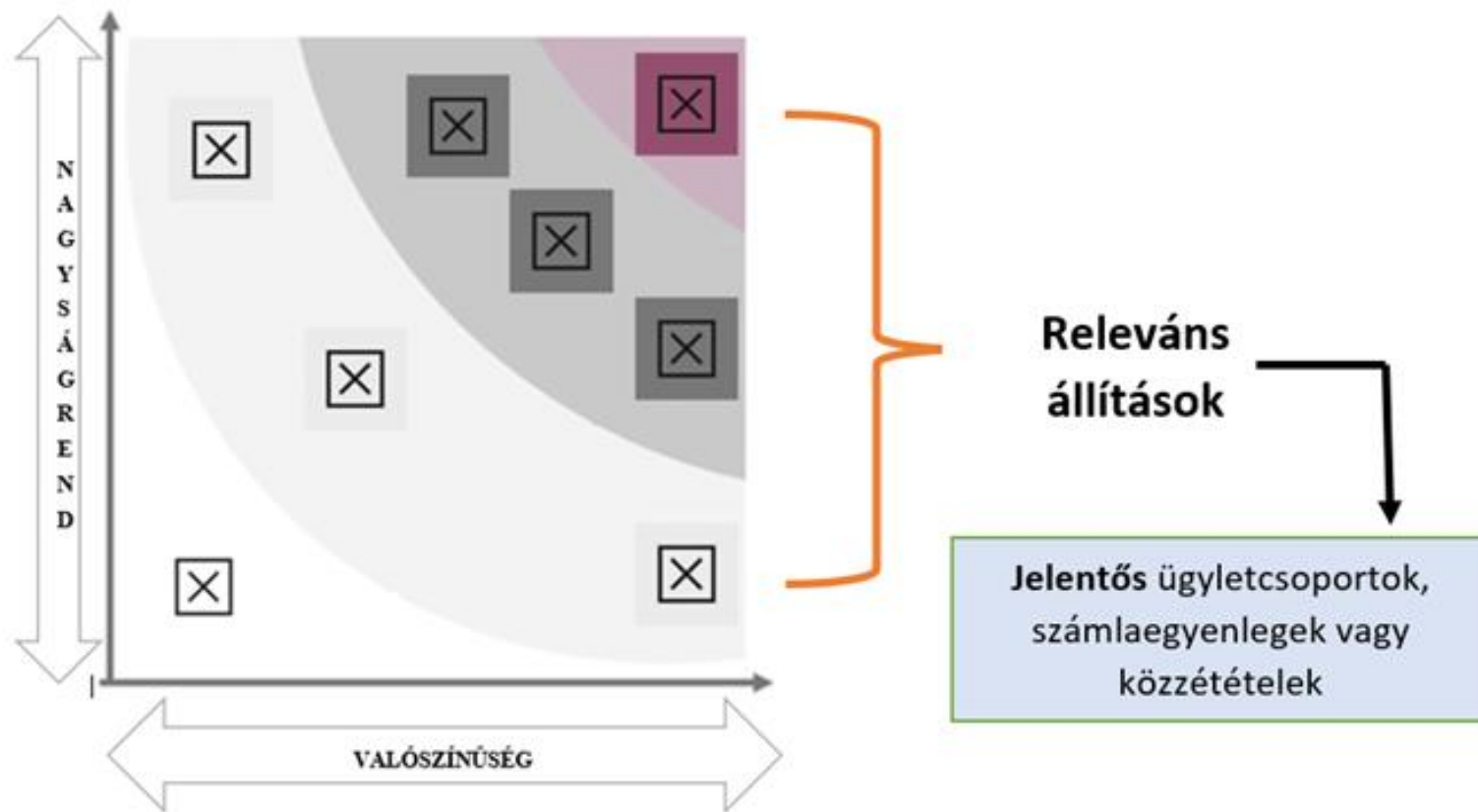
Az eredendő kockázat spektrumán

Eredendő kockázat spektruma

a) Az eredendő kockázat felmérése minden releváns állításra (folytatás)

FONTOS: Nem szükséges, hogy egy kockázat valószínűsége és nagyságrendje egyaránt magas legyen ahhoz, hogy az eredendő kockázatnak, releváns állításnak minősüljön.

b) Az eredendő kockázat értékelése, a jelentős kockázat meghatározása

Az eredendő kockázat felmérésekor meg kell határoznunk, hogy az azonosított kockázatok közül bármelyik a megítélésünk szerint jelentős kockázatot jelent-e.

- **Jelentős kockázat:** amelyre vonatkozóan az eredendő kockázat felmérése közel van az eredendő kockázat spektrumának felső végéhez.
- **Mi befolyásolja?** Az, hogy az eredendő kockázati tényezők milyen hatással vannak egy hibás állítás felmerülése valószínűségére és a hibás állítás felmerülése esetén a potenciális hibás állítás nagyságrendjének kombinációjára;

Minél kisebb az eredendő kockázati tényezők hatása, annál alacsonyabb a becsült (felmért) kockázat és minél magasabb az eredendő kockázati tényezők hatása, annál magasabb a becsült (felmért) kockázat, és ezért jelentős kockázatot jelentenek.

Annak érdekében, hogy bármely kockázatot jelentős kockázatként állapítsunk meg, legalább a következőket kell figyelembe vennünk:

- a kockázat a csalás kockázata-e;
- a kockázat kapcsolódik-e a közelmúltbeli jelentős gazdasági, számviteli vagy egyéb fejleményekhez, és ezért különös figyelmet igényel-e;
- az ügyletek összetettsége;
- a kockázat magában foglal-e jelentős tranzakciókat kapcsolt felekkel;
- a kockázathoz kapcsolódó pénzügyi információk mérésének szubjektívitasának mértéke, különösen azoknál a méréseknél, amelyek széles körű mérési bizonytalansággal járnak; és
- hogy a kockázat magában foglal-e olyan jelentős tranzakciókat, amelyek kívül esnek a gazdálkodó egység szokásos üzletmenetén, vagy amelyek egyébként szokatlannak tűnnek.

PÉLDA: Az eredendő kockázat értékelése, a jelentős kockázat meghatározása

Mérleg/ eredménykimutatás / Üzleti folyamat	Ügyletsoport, számlaegyenleg, közzététel Főkönyvi kivonat megfelelő sorának hozzárendelése	Állítások	Releváns állítás	Kockázat leírása	Csalási kockázat, ami lényeges, hibás állításhoz vezet?	Valószínűség A/K/M	Nagyságrend A/K/M	Jelentős kockázat? Igen/nem	Eredendő kockázat Standard Fokozott Jelentős
Vevők Értékesítési folyamat	Belföldi vevő követelések forintban	Létezés/előfordulás/ jogok és kötelek	igen	Előfordulhat, hogy szállítólevél nélkül rögzít a Társaság számlát (fiktív számla).	Igen	A	M	Igen	Jelentős
		Teljesség	igen	Előfordulhat a bevételek előrehozása, vagy következő időszakra könyvelése a prémium célkitűzés teljesítése miatt.	Igen	A	M	Igen	Jelentős
		Pontosság/értékelés	igen	- A termék Manager felülírhatja az árat. - Annak kockázata, hogy vannak olyan régi, kétes behajthatóságú egyenlegek, amelyekre a Társaság nem számolt el értékvesztést.	Igen	A	K	Igen	Jelentős
					Nem	A	A	Nem	Standard
		Elhatárolás (cut-off)	igen	Lsd. teljesség	Igen	A	M	Igen	Jelentős
		Besorolás/bemutatás	Nem		Nem				

Megjegyzés: Csalási kockázat esetén az eredendő kockázat mindig jelentős.

PÉLDA: Az eredendő kockázat értékelése, a jelentős kockázat meghatározása (folytatás)

Mérleg/ eredménykimutatás / Üzleti folyamat	Ügyletsoport, számlaegyenleg, közzététel Főkönyvi kivonat megfelelő sorának hozzárendelése	Állítások	Releváns állítás	Kockázat leírása	Csalási kockázat, ami lényeges, hibás állításhoz vezet?	Valószínűség A/K/M	Nagyságrend A/K/M	Jelentős kockázat? Igen/nem	Eredendő kockázat Standard Fokozott Jelentős
Céltartalék	Céltartalék a várható kötelezettségek re	Létezés/előfordulás/ jogok és kötelezések	Nem						
		Teljesség	igen	Előfordulhatott olyan esemény, amelyre céltartalékot kellett volna képezni	Nem	K	M	Nem	Fokozott
		Pontosság/értékelés	Igen	Lsd. előző	Nem	K	M	Nem	Fokozott
		Elhatárolás (cut-off)	Nem						
		Besorolás/bemutatás	Igen	Annak kockázata, hogy a Társaság nem teszi közzé a kiegészítő mellékletben a számviteli törvény által előírt információkat.	Nem	A	A	Nem	Standard

c) Ellenőrzési kockázat felmérése avagy a kontrollok működési hatékonyságának tesztelése

Az ellenőrzési kockázat megállapításával ebben az oktatási anyagban nem foglalkozunk, mivel a változások ezt a témát nem érintették lényegesen, és erre az előző évi oktatási anyag részletes útmutatást ad. Itt csak a leglényegesebb előírásokra hívjuk fel a figyelmet.

Mikor teszteljük a kontrollok működésének hatékonyságát?

- Ha támaszkodni kívánunk a kontrollokra
- Ha nem lehetséges olyan hatékony alapvető vizsgálati eljárásokat megtervezni, amelyek önmagukban elegendő és megfelelő könyvvizsgálati bizonyítékot nyújtanak az állítások szintjén.

Értékelés

Alacsony: Ha a kontroll hatékonyan működik.

Magas:

- A teszt során hiányosságot azonosítottunk;
- Ha nem tervezzük a kontrollok hatékonyságának tesztelését.

FONTOS: Ha a könyvvizsgáló tervezi a kontrollok működési hatékonyságának tesztelését, a könyvvizsgálónak fel kell mérnie az ellenőrzési kockázatot. Ha a könyvvizsgáló nem tervezi a kontrollok működési hatékonyságának tesztelését, akkor a lényeges hibás állítás kockázatának felmérése megegyezik az eredendő kockázat felmérésével.

d) A lényeges hibás állítás kockázatának becslése (felmérése)

Az eredendő kockázat és ellenőrzési kockázat felmérésével állapítjuk meg a lényeges hibás állítás állítások szintjén fennálló kockázatainak becslését (felmérését).

Emlékeztető: Az eredendő kockázatot egy hibás állítás valószínűségének és nagyságrendjének felmérésével mérjük fel, figyelembe véve, hogy az eredendő kockázati tényezők hogyan és milyen mértékben befolyásolják a releváns állítások hibás állításra való fogékonyságát. Az ellenőrzési kockázatot pedig a kiválasztott kontroll(ok) hatékonyságának tesztelésével állapítjuk meg.

Egy lehetséges példa a lényeges hibás állítás becslésére (felmérésére):

Ellenőrzési kockázat	Támaszkodunk a kontrollokra (ellenőrzési kockázat=alacsony)			Nem támaszkodunk a kontrollokra (ellenőrzési kockázat=magas)		
	Standard	Fokozott	Jelentős	Standard	Fokozott	Jelentős
Eredendő kockázat	Standard	Fokozott	Jelentős	Standard	Fokozott	Jelentős
Lényeges hibás állítás kockázata	Standard	Standard	Fokozott	Standard	Fokozott	Jelentős

PÉLDA: A lényeges hibás állítás kockázatának becslése (felmérése)

FONTOS:

- A lényeges hibás állítás kockázatát a releváns állításokra kell felmérni
- Ha nem támaszkodunk kontrollokra, akkor az ellenőrzési kockázat magas
- Ha a könyvvizsgáló nem tervezi a kontrollok működési hatékonyságának tesztelését, a lényeges hibás állítás kockázatának felmérése megegyezik az eredendő kockázat felmérésével.

PÉLDA: A lényeges hibás állítás kockázatának becslése (felmérése) folytatás

Mérleg/ eredménykimutatás / Üzleti folyamat	Ügyletsoport, számlaegyenleg, közzététel Főkönyvi kivonat megfelelő sorának hozzárendelése	Állítások	Releváns állítás	Kockázat leírása	Csalási kockáz at, ami lényeg es, hibás állításh oz vezet?	Valószí nűség A/K/M	Nagysá grend A/K/M	Jelentős kockázat ? Igen/nem	Eredendő kockázat Standard Fokozott Jelentős	Ellenőrzési kockázat A/K/M	Lényeges hibás állítás kockázata Standard Fokozott Jelentős
Vevők Értékesítési folyamat	Belföldi vevő követelések forintban	Létezés/előfordulás/ jogok és kötelek	igen	Előfordulhat, hogy szállítólevél nélkül rögzít a Társaság számlát (fiktív számla).	Igen	A	M	Igen	Jelentős	Magas	Jelentős
		Teljesség	igen	Előfordulhat a bevételek előrehozása, vagy következő időszakra könyvelése a prémium célkitűzés teljesítése miatt.	Igen	A	M	Igen	Jelentős	Magas	Jelentős
		Pontosság/értékelés	igen	- A termék Manager felülírhatja az árat. - Annak kockázata, hogy vannak olyan régi, kétes behajthatóságú egyenlegek, amelyekre a Társaság nem számolt el értékvesztést.	Igen	A	K	Igen	Jelentős	Magas	Jelentős
				Nem	A	A	Nem	Standard	Magas	Standard	
		Elhatárolás (cut-off)	igen	Lsd. teljesség	Igen	A	M	Igen	Jelentős	Magas	Jelentős
Besorolás/bemutató	Nem		Nem								

PÉLDA: A lényeges hibás állítás kockázatának becslése (felmérése) folytatás

Mérleg/ eredménykimutatás / Üzleti folyamat	Ügyletcsoport, számlaegyenleg, közzététel Főkönyvi kivonat megfelelő sorának hozzárendelése	Allítások	Releváns állítás	Kockázat leírása	Csalási kockáz at, ami lényeg es, hibás állítás hoz vezet?	Valószí nűség A/K/M	Nagysá grend A/K/M	Jelentős kockázat ? Igen/nem	Eredendő kockázat Standard Fokozott Jelentős	Ellenőrzési kockázat A/K/M	Lényeges hibás állítás kockázata Standard Fokozott Jelentős
Céltartalék	Céltartalék a várható kötelezettségek re	Létezés/előfordulás/ jogok és kötelezések	Nem								
		Teljesség	igen	Előfordulhatott olyan esemény, amelyre céltartalékot kellett volna képezni	Nincs	K	M	Nem	Fokozott	Magas	Fokozott
		Pontosság/értékelés	Igen	Lsd. előző	Nincs	K	M	Nem	Fokozott	Magas	Fokozott
		Elhatárolás (cut-off)	Nem								
		Besorolás/bemutatás	Igen	Annak kockázata, hogy a Társaság nem teszi közzé a kiegészítő mellékletben a számviteli törvény által előírt információkat.	Nincs	A	A	Nem	Standard	Magas	Standard

Visszamérés (stand-back procedures)

Visszamérés (stand-back procedures) egy lényeges, de nem jelentős ügyletcsoporton, számlaegyenlegen vagy közzétételen

Ha olyan új információt szerzünk, amely nincs összhangban azzal a könyvvizsgálati bizonyítékkal, amelyre eredetileg alapoztuk a lényeges hibás állítás kockázatainak azonosítását vagy felméréseit, felül kell vizsgálnunk az azonosítást vagy felmérést.

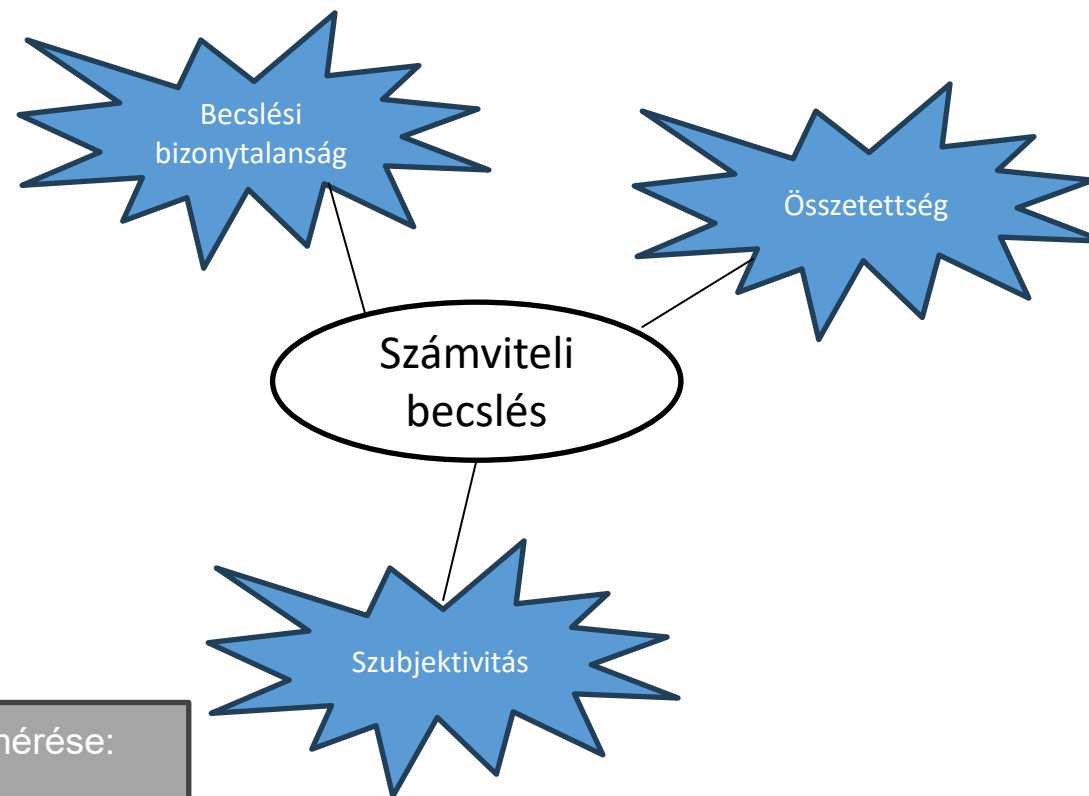
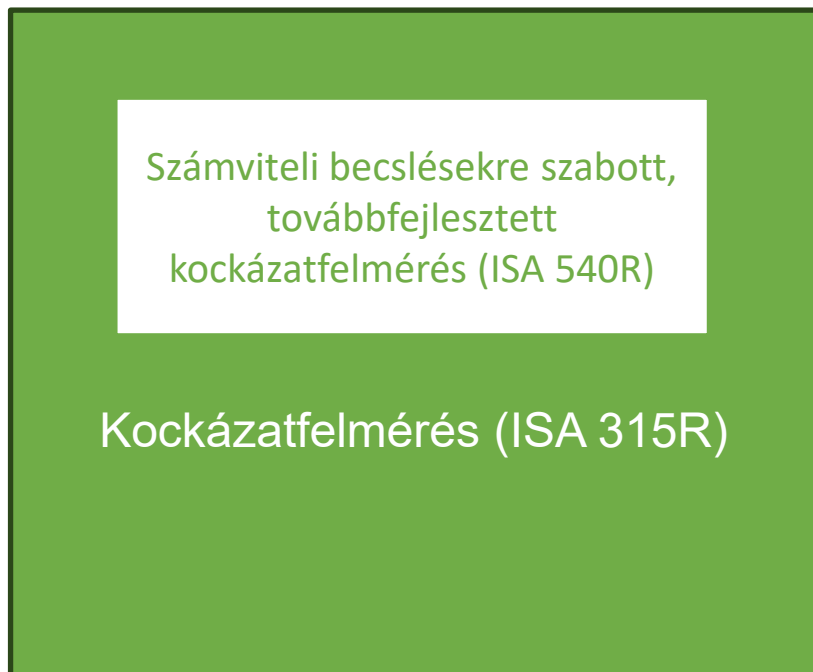
A következő lépéseket kell megtennünk:

- Meg kell fontolni, hogy a lényeges, de nem jelentős besorolásunk továbbra is megfelelő-e, tehát az új információ következtében sincsen releváns állításunk. Ha mégis van, akkor át kell sorolnunk a lényeges, de nem jelentős kategóriából a jelentős kategóriába pl. az adott számlaegyenleget.
- Alapvető eljárásokat kell végezni annak értékelésére, hogy a könyvvizsgálónak a vonatkozó pl. számlaegyenlegre tett lényeges, de nem jelentős kategóriába történő besorolása továbbra is megfelelő-e. Mivel nem előírás itt az összes állítás tesztelése, ehelyett olyan állítás(oka)t mérlegelünk, amely(ek)ben, ha hibás állítás merülne fel, észszerű lehetősége van annak, hogy a hibás állítás lényeges lehet.

5

Számviteli becslések az ISA 540 (felülvizsgált) standard alapján

Számviteli becslések megismerése az ISA 315 (2019-ben felülvizsgált) standarddal összefüggésben

A gazdálkodó egységnél előforduló számviteli becslések felmérése:

- Interjúk
- Analitikus vizsgálatok
- Előző évi becslések tényleges teljesülés szerinti értékének összehasonlítása az előző évi becsléssel

Eredendő kockázati tényezők

- **Beclési bizonytalanság:** az értékelésben lévő precizitás eredendő hiányára való fogékonyság. Ez akkor merül fel, amikor a pénzügyi kimutatásokban megjelenített vagy közzétett számviteli becléshez kapcsolódó pénzösszeg közvetlen megfigyeléssel nem mérhető pontosan.
- **Összetettség:** a számviteli beclés kidolgozásának összetettsége, beleértve a módszer alkalmazásával és az adatforrások jellegével kapcsolatos szempontokat is, valamint a jelentős feltételezések számát és/vagy összetettségének fokát.
- **Szubjektivitás:** A számviteli beclések készítésének folyamata magában foglalja egy módszer kiválasztását és alkalmazását feltételezések és adatok használatával, ami megítélést kíván a vezetés részéről
- **Egyéb eredendő kockázati tényező:**
  - A számviteli beclést érintő változások, beleértve azt is, hogy történtek-e vagy kellett volna-e változtatásokat végrehajtani a számviteli politikák alkalmazásában vagy kiválasztásában.
  - A vezetés elfogultságából vagy csalásból eredő hibás állításra való fogékonyság

Példa – Kisebb gazdálkodó egységnél előforduló számviteli becslések

Háttérinformációk:

A Társaság egy német vállalat magyarországi leányvállalata. Takarítóeszközök kereskedelmével foglalkozik, az árukat a vállalatcsoportba tartozó gyártó cégektől szerzi be. Vevői magyarországi vállalatok, szervezetek. A Társaságnak kevés munkavállalója van, akik értékesítési, illetve adminisztratív tevékenységet végeznek.

A vezetői interjúk során az alábbi információkat rögzítettük dokumentációnkban:

1. A társaság anyavállalata a készletekkel kapcsolatos árváltozásból eredő kockázatokat a társaság részére megtéríti.
2. A társaság legnagyobb vevői szállodák, illetve állami kórházak. A kórházakkal szemben jelentős lejárt kintlévőség halmozódott fel.
3. A társaságnak van egy saját ingatlana (raktár), valamint bérel egy ingatlant (iroda), amelyen beruházást hajtottak végre, amely az év folyamán üzembehelyezésre is került.
4. A társaságnak több személygépkocsija van és a társaság fontolgatja, hogy értékhelyesbítéssel a piaci értékre átértékeli azokat.
5. A társaság a vevők részére 18 hónapos garanciát biztosít a termékekre, amely garancia abban az esetben hárítható át a gyártóra, amennyiben bizonyíthatóan gyártási hiba okozta a termék hibáját, egyéb esetben a magyar cég köteles a garancia költségét állni.
6. A társaságnak a következő peres ügyei vannak: a társaság által több éve indított eljárása egy vevői kintlévőség ügyében, illetve a társaság ellen indított per a raktár melletti terület tulajdonosa által, a tulajdonában bekövetkező értékcsökkenés következtében.
7. A társaság működése eredményes, tőkehelyzete megfelelő.
8. Külső finanszírozást nem vesz igénybe.

Példa folyt. – Kisebb gazdálkodó egységnél előforduló számviteli becslések

Azonosított számviteli becslések és kockázati tényezők

Számviteli becslés	Eredendő kockázati tényező				A tétel nagyságrendje (e Ft)	Eredendő kockázat spektrumán hol helyezkedik el?
	Becslési bizonytalanság	Összetettség	Szubjektivitás	Egyéb eredendő kockázati tényező		
Vevők értékvesztése	igen	nem	igen	nem	25000	fokozott
Ingatlan értékcsökkenése	nem	nem	igen	igen	15000	standard
Személygépkocsi értékhelyesbítése	igen	nem	nem	igen	8000	standard
Garanciális céltartalék	igen	igen	igen	nem	nem ismert	fokozott
Céltartalék peres ügyekre	igen	nem	igen	nem	7000	alacsony

Példa folyt. – Kisebb gazdálkodó egységnél előforduló számviteli becslések

Vevők értékvesztése:

A Társaság vevői belföldi vállalatok és szervezetek, a legjelentősebb vevők szállodák és állami kórházak. A fizetési határidő egységesen 30 nap. A Társaság számviteli politikája, amely a korábbi évekhez képest nem változott, a következőt tartalmazza:

„A Társaság a vevői kintlévőségekre értékvesztést számol el a késedelmes napok száma alapján az alábbiak szerint:

Lejárt napok száma	Értékvesztés %
0-90	0%
91-180	25%
180-365	50%
365 napon túl	100%

A lényeges hibás állítás kockázata:

A vevőkövetelések nem a várhatóan megtérülő értéken szerepelnek a beszámolóban (Vevők – Értékelés állítás).

Példa folyt. – Kisebb gazdálkodó egységnél előforduló számviteli becslések

Vevők értékvesztése (folyt.):

Számviteli becslés	Eredendő kockázati tényező				A tétel nagyságrendje (e Ft)	Eredendő kockázat spektrumán hol helyezkedik el?
	Becslési bizonytalanság	Összetettség	Szubjektivitás	Egyéb eredendő kockázati tényező		
Vevők értékvesztése	igen	nem	igen	nem	25000	fokozott

A követelésből várhatóan megtérülő összeg

Az egyes késedelmes kategóriához meghatározott értékvesztés százalék

Az eredendő kockázati tényezők felmerülésének valószínűsége és a felmerülés esetén a hibás állítás nagyságrendje alapján az eredendő kockázatot az eredendő kockázat spektrumán a fokozott kategóriába soroltuk

Példa folyt. – Kisebb gazdálkodó egységnél előforduló számviteli becslések

Vevők értékvesztése (folyt.)

Mi a probléma a fenti módszerrel?

Tudjuk, hogy a jelentős vevők között állami kórházak vannak, amelyeknél jelentős lejárt kintlévőség halmozódott fel.

Megvizsgáltuk az előző évi értékvesztést, és azt tapasztaltuk, hogy az előző üzleti évben értékvesztés visszairás történt a kórházi vevőkkel kapcsolatban, és év végén nem volt jelentős lejárt követelés velük szemben. Iparági ismereteink alapján tudjuk, hogy a kórházak esetében a tartozásokat akkor tudják teljesíteni, amikor megkapják az államtól az adósságrendezésre szóló összegeket (kórházi adósság konszolidálás). Ennek kifizetési időpontja évente változó lehet, így előfordulhat, hogy éppen év vége előtt megtörténnek a kifizetések, de előfordulhat, hogy a következő év mérlegkészítésének időpontjáig sem kerülnek rendezésre a lejárt számlák.

Belátható, hogy amennyiben a társaság általános értékvesztési politikáját alkalmazza a kórházi vevőkörre, akkor ez előidézheti azt, hogy egyik évben jelentős értékvesztést számol el a lejárt követelésekre, majd következő évben jelentős értékvesztés visszairás történik, ami a társaság eredményét mindkét évben torzíthatja.

Példa folyt. – Kisebb gazdálkodó egységnél előforduló számviteli becslések

Vevők értékvesztése (folyt.)

Többféle megállapításunk lehet:

- megállapíthatjuk azt, hogy a társaság által alkalmazott **módszer**, azaz a késedelmes napok száma alapján történő értékvesztés **nem megfelelő** a társaság körülményei között, és helyette az egyedi értékelés módszerét kellene alkalmaznia VAGY
- megállapíthatjuk azt, hogy a módszer megfelelő, de az abban szereplő **feltételezések nem kellően alábontottak**, azaz a vevőkört egyedi jellemzőik alapján csoportokra kellene bontani (pl: külön csoport a kórházi vevőkre), és úgy kialakítani az értékvesztés százalékok kategóriáit, hogy azok megfelelően tükrözzék a vevők tényleges adósságrendezési jellemzőit.

E megállapításunkat a társaság **vezetése felé időben jeleznünk kell.**

Példa folyt. – Kisebb gazdálkodó egységnél előforduló számviteli becslések

Ingtalan értékcsökkenése

A társaságnak van egy saját tulajdonú raktára, valamint bérel egy irodát, amelyen az év során átalakítást hajtott végre. A bérleti időszak tárgyév január 1-jén meghosszabbításra került, a bérleti időszak 5 év. A beruházás az év során befejeződött és 09.30-ával üzembe helyezték.

A Társaság számviteli politikája az alábbiakat tartalmazza:

„Az értékcsökkenési leírás lineáris módszer alkalmazásával történik, az eszközök értékének a várható hasznos élettartam alatt történő leírásához szükséges értékcsökkenési kulcsok alapján. Az eszközök várható hasznos élettartama az alábbiak szerint alakul:

Ingtalanok	25 év
Műszaki berendezések, gépek	7 év
Járművek	5 év
Számítástechnikai eszközök	3 év

A lényeges hibás állítás kockázata:

Az eszközre vonatkozóan alkalmazott amortizációs kulcs nem tükrözi megfelelően az eszköz hasznos élettartamát, ezért a beszámolóban szereplő egyenleg alul/felülértékelt lehet (Ingtalanok – Értékelés állítás)

Példa folyt. – Kisebb gazdálkodó egységnél előforduló számviteli becslések

Ingtalan értékcsökkenése (folyt.):

Számviteli becslés	Eredendő kockázati tényező				A tétel nagyságrendje (e Ft)	Eredendő kockázat spektrumán hol helyezkedik el?
	Becslési bizonytalanság	Összetettség	Szubjektivitás	Egyéb eredendő kockázati tényező		
Ingtalan értékcsökkenése	nem	nem	igen	igen	15000	standard

Megítélés alkalmazása a várható hasznos élettartamról

Új eszközkategória megjelenése: Bérelt ingatlanon végzett beruházás

Az eredendő kockázati tényezők felmerülésének valószínűsége és a felmerülés esetén a hibás állítás nagyságrendje alapján az eredendő kockázatot ebben az esetben az eredendő kockázat spektrumán a standard kategóriába soroltuk.

Példa folyt. – Kisebb gazdálkodó egységnél előforduló számviteli becslések

Személygépkocsi érték helyesbítése:

A társaságnak több személygépkocsija van. A piaci árak az utóbbi 1,5 évben jelentősen növekedtek, így a gépkocsik piaci értéke jelentősen meghaladja azok könyv szerinti értékét. A Társaság a beszámolóban a személygépkocsikat piaci értéken kívánja értékelni, a piaci értékek megállapításához az Eurotax adatbázist használja.

A számvitel törvény 57. § (3) bekezdésének előírása lehetőséget ad a befektetett eszközök között kimutatott eszközök piaci értékelésére

A lényeges hibás állítás kockázatai:

1. Az eszköz piaci értékének meghatározásához alkalmazott módszerek, feltételezések, vagy adatok nem megfelelőek, ezért a beszámolóban szereplő egyenleg felülértékelt lehet (Járművek – Értékelés állítás).
2. A számviteli becsléshez kapcsolódó közzétételek nem felelnek meg a jogszabályi előírásoknak (Járművek – Bemutatás)

Példa folyt. – Kisebb gazdálkodó egységnél előforduló számviteli becslések

Személygépkocsi érték helyesbítése (folyt.):

Számviteli becslés	Eredendő kockázati tényező				A tétel nagyságrendje (e Ft)	Eredendő kockázat spektrumán hol helyezkedik el?
	Becslési bizonytalanság	Összetettség	Szubjektivitás	Egyéb eredendő kockázati tényező		
Személygépkocsi érték helyesbítése	igen	nem	nem	igen	8000	standard

Becslési bizonytalanság a felhasznált adatokban

Új számviteli becslés bevezetése

Fő kockázat az egyéb előírásoknak való meg nem felelés

Mivel a hibás állítás felmerülése esetén a nagyságrend viszonylag alacsony, de a közzétételekhez kapcsolódó kockázat magasabb, ezért az eredendő kockázat spektrumán standard kockázatúnak minősítettük a számviteli becsléshez kapcsolódó eredendő kockázatot.

Példa folyt. – Kisebb gazdálkodó egységnél előforduló számviteli becslések

Céltartalékok:

A céltartalékok szükségességének felméréséhez a következő eljárásokat hajthatjuk végre:

- Interjú készítése a vezetéssel és a társaság alkalmazottjaival
- Jelentős szerződések áttekintése a szerződésből adódó kötelezettségek megismerése céljából
- Jogi levél kérése a társaság jogi képviselőitől és azok áttekintése
- Költségek és ráfordítások analitikus vizsgálata annak beazonosítása céljából, hogy történtek-e olyan kifizetések, amelyekre vonatkozóan céltartalék képzése lett volna indokolt a korábbi években.
- Hatósági (pl: NAV, GVH) jegyzőkönyvek és határozatok áttekintése
- Tulajdonosi határozatok, illetve vezetői értekezletek jegyzőkönyveinek áttekintése

Fő kockázat a teljesség állítással kapcsolatban merül fel

Példa folyt. – Kisebb gazdálkodó egységnél előforduló számviteli becslések

Garanciális céltartalék:

A társaság a vevők részére 18 hónapos garanciát biztosít a termékekre, amely garancia abban az esetben hárítható át a gyártóra, amennyiben bizonyíthatóan gyártási hiba okozta a termék hibáját, egyéb esetben a magyar cég köteles a garancia költségét állni.

A társaság nem képzett céltartalékot garanciális kötelezettségekre, mert állítása szerint jellemzően gyártási hiba okozza a garancia időtartama alatt visszaküldött termékeket.

A visszárukról és annak okáról részletes nyilvántartást vezetnek, és külön főkönyvi számlát használnak a garanciális igényekkel kapcsolatban kifizetett költségekre.

A lényeges hibás állítás kockázata:

A társaság nem megfelelő értékben képez céltartalékot szerződésből adódó kötelezettségeire, ezért a mérlegben szereplő céltartalék alulértékelt lehet (Garanciális céltartalék – Teljesség, Értékelés állítások).

Példa folyt. – Kisebb gazdálkodó egységnél előforduló számviteli becslések

Garanciális céltartalék (folyt.):

Számviteli becslés	Eredendő kockázati tényező				A tétel nagyságrendje (e Ft)	Eredendő kockázat spektrumán hol helyezkedik el?
	Becslési bizonytalanság	Összetettség	Szubjektivitás	Egyéb eredendő kockázati tényező		
Garanciális céltartalék	igen	igen	igen	nem	nem ismert	fokozott

Nem mérhető pontosan az értékesített termékek esetén a garanciális problémával érintett rész

Összetett módszer vagy több forrásból származó adatok

Szubjektív feltételezése a visszáruk mennyiségéről és időtávjáról

Mivel a számviteli becsléssel kapcsolatban több eredendő kockázati tényezőt is azonosítottunk, és a nagyságrend tekintetében pontosan nem tudjuk meghatározni, hogy mekkora lehet a hibás állítás nagysága (ugyanakkor figyelembe vesszük a gyártóra áthárítható költségeket), ezért az eredendő kockázatot fokozottnak értékeltük az eredendő kockázat spektrumán

Példa folyt. – Kisebb gazdálkodó egységnél előforduló számviteli becslések

Peres ügyekre képzett céltartalék:

A társaságnak a vezetéstől szerzett információk szerint a következő peres ügyei vannak:

- a társaság által több éve indított eljárása egy vevői kintlévőség ügyében 10 millió Ft értékben,
- a társaság ellen indított per a raktár melletti terület tulajdonosa által, a tulajdonában bekövetkező értékcsökkenés következtében. A per értéke 7 millió Ft

A lényeges hibás állítás kockázata:

A társaság nem megfelelő értékben képez céltartalékot vele szemben érvényesített jogi igényekre, ezért a mérlegben szereplő céltartalék alulértékelt lehet (Peres ügyekre képzett céltartalék – Teljesség, Értékelés állítások)

Példa folyt. – Kisebb gazdálkodó egységnél előforduló számviteli becslések

Peres ügyekre képzett céltartalék (folyt.):

Számviteli becslés	Eredendő kockázati tényező				A tétel nagyságrendje (e Ft)	Eredendő kockázat spektrumán hol helyezkedik el?
	Becslési bizonytalanság	Összetettség	Szubjektivitás	Egyéb eredendő kockázati tényező		
Céltartalék peres ügyekre	igen	nem	igen	nem	7000	alacsony

A másik fél követelésének van-e jogalapja

A bizonytalanság mértékének meghatározása szubjektív

Mivel példánkban a felperes perigénye alacsony, úgy ítéljük meg, hogy a lényeges hibás állítás nagyságrendje, amennyiben bekövetkezik, nem jelentős, ezért az eredendő kockázat spektrumán alacsony szintűnek gondoljuk a kockázatot.

A számviteli becslésekből eredő lényeges hibás állítások kockázataira adott válaszok

A könyvvizsgálónak a felmért kockázatokra kidolgozott könyvvizsgálói eljárásokkal kell válaszolnia. Ezeknek a könyvvizsgálói eljárásoknak magukban kell foglalniuk egyet vagy többet az alábbi tesztelési megközelítések közül:

- a) Könyvvizsgálati bizonyíték szerzése a könyvvizsgálói jelentés dátumáig bekövetkező eseményekből és/vagy
- b) Annak tesztelése, hogy a vezetés hogyan készítette el a számviteli becslést és/vagy
- c) A könyvvizsgáló pontbecslésének vagy az általa becsült tartománynak a kialakítása.

A számviteli becslésekből eredő lényeges hibás állítások kockázataira adott válaszok

Az előző fejezetben beazonosított kockázatokra a fenti megközelítések közül alkalmazható megközelítések*:

Számviteli becslés	a)	b)	c)
Vevők értékvesztése	✓	☒	✓
Ingatlan értékcsökkenése	☒	✓	☒
Személygépkocsi értékhelyesbítése	☒	✓	☒
Garanciális céltartalék	☒	☒	✓
Céltartalék peres ügyekre	✓	✓	☒

*Az oszlop fejlécében lévő betű a fenti felsorolásban megjelölt megközelítéseket jelentik

Köszönjük a figyelmet!